
Jego Eminencja Ks. Metropolita Sawa doktorem "honoris causa" Uniwersytetu w Białymstoku

Elpis 3/4, 7-100

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**JEGO EMINENCJA
KS. METROPOLITA SAWA
DOKTOREM *HONORIS CAUSA*
UNIwersYTETU W BIAŁYMSTOKU**

KS. HENRYK PAPROCKI

**JEGO EMINENCJA
KS. METROPOLITA SAWA
DOKTOREM *HONORIS CAUSA*
UNIwersYTETU W BIAŁYMSTOKU**

Dzień 8 czerwca 2001 roku trwale zapisał się w historii Polskiego Prawosławia. W tym bowiem dniu Zwierzchnik Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, Jego Eminencja, Ks. Metropolita Sawa, otrzymał tytuł *doktora honoris causa* Uniwersytetu w Białymstoku. Podniosła uroczystość nadania tego tytułu odbyła się w auli uniwersyteckiej w Białymstoku (Plac Uniwersytecki 1). Punktualnie o godzinie 12 do auli w uroczystym orszaku weszli członkowie senatu wraz z opiniodawcami w przewodzie doktoratu *honoris causa* oraz Dostojnym Doktorem Honorowym. Chór Uniwersytetu w Białymstoku zaśpiewał pieśń *Gaude Mater Polonia*. Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu w Białymstoku, prof. zw. dr hab. Adam Jamróz dokonał otwarcia uroczystości, a następnie powitał zaproszonych gości. Uroczystość zaszczylicili swoją obecnością między innymi ks. metropolita Wojciech Zięba wraz z sufraganem ks. biskupem Edwardem Ozorowskim, ks. biskup Tadeusz Pikus z Warszawy, ks. arcybiskup Jeremiasz, rektor Ch. A. T. i ordynariusz diecezji wrocławsko-szczecińskiej, ks. biskup Jakub, ordynariusz diecezji białostocko-gdańskiej, ks. biskup Miron, prawosławny ordynariusz Wojska Polskiego, ks. biskup Grzegorz, ks. biskup Wiktor Wysoczański z Kościoła polskokatolickiego, ks. biskup Janusz Narzyński z Kościoła ewangelicko-augsburskiego, Dyrektor Polskiej Rady Eklezjalnej Andrzej Wójtowicz, ambasadorzy Białorusi, Ukrainy, Rumunii, Węgier, Grecji, Bułgarii, Jugosławii i Słowacji, przedstawiciele Prezydenta i Premiera RP, parlamentarzystów, władz wojewódzkich i miejskich, władz samorządowych, wyższych uczelni Białegostoku... Nie tylko aulę, ale także przyległy korytarz wypełnili uczestnicy uroczystości.

Wnioskodawca w procesie nadania tytułu doktora *honoris causa*, prof. dr hab. Stanisław Prutis, dziekan Wydziału Prawa, odczytał wniosek o nadanie tytułu oraz decyzję senatu w tej sprawie.

Promotor, prof. zw. dr hab. Adam Jamróz wygłosił laudację, czyli pochwałę nowego doktora *honoris causa* Uniwersytetu w Białymstoku. Promotor podkreślił fakt, że Jego Eminencja rozwinął niezwykle wieloraką działalność. Poza osiągnięciami naukowymi jest bowiem także zasłużonym budowniczym życia cerkiewnego na Białostocczyźnie, odegrał poważną rolę w usamodzielnieniu się uniwersytetu z filii Uniwersytetu Warszawskiego oraz w powołaniu Katedry Teologii Prawosławnej na tymże uniwersytecie, jest animatorem wielu form działalności Kościoła, człowiekiem otwartym na potrzeby innych i ich troski.

Senat Uniwersytetu w Białymstoku powołał trzech opiniodawców w przewodzie doktoratu *honoris causa*.

Ks. arcybiskup Alfons Nossol, profesor Uniwersytetu w Opolu, w swoim wystąpieniu skoncentrował się na działalności szkoły wyższej w warunkach „pogranicza”, w wypadku Białegostoku pogranicza narodowościowego, wyznaniowego i kulturowego. W takich bowiem warunkach przyszło rozwijać Jego Eminencji niezwykle aktywną działalność, najpierw jako ordynariuszowi diecezji (w ciągu 17 lat), a następnie Zwierzchnikowi Kościoła i Kierownikowi Katedry Teologii Prawosławnej. Stąd też różnorodną działalność Jego Eminencji, związana właśnie z sytuacją regionu. Działalność ta przyniosła niezwykle owocne rezultaty, zarówno na płaszczyźnie religijnej, jak i naukowej.

Podobne wątki przewijały się także w opinii prof. zw. dr hab. Michała Pietrzaka z Uniwersytetu Warszawskiego, który zwrócił także uwagę na działalność Jego Eminencji na płaszczyźnie prawnej poprzez ostateczne uregulowanie sytuacji prawnej Kościoła prawosławnego (statuty parafialny, klasztorny i inne).

Trzeci z opiniodawców, ks. prof. Dumitru Popescu z Wydziału Teologii Prawosławnej Uniwersytetu w Bukareszcie, dokonał analizy dorobku naukowego Jego Eminencji, koncentrując się na pracach dotyczących nauki o Trójcy Świętej oraz wykazując, że Ks. Metropolita twórczo rozwinął teologię prawosławną, a poprzez fakt, iż prace te mają walor ekumeniczny, ich wartość nabiera charakteru uniwersalnego.

Następnie Rektor Uniwersytetu uroczyście wręczył Jego Eminencji dyplom „doctor honoris causa”, po czym wystąpiły chóry Uniwersytetu w Białymstoku oraz katedry św. Mikołaja.

Serdeczne życzenia nowemu doktorowi *honoris causa* Uniwersytetu w Białymstoku złożyli ks. metropolita Wojciech Zięba w imieniu Kościoła rzymskokatolickiego, ks. arcybiskup Jeremiasz w imieniu Ch. A. T., Pan Andrzej Wójtowicz w imieniu P. R. E., Pan ambasador Jugosławii. Na ręce Jego Eminencji napłynęły dziesiątki telegramów i listów, z których tylko niektóre zostały odczytane podczas uroczystości.

Jego Eminencja, ks. Metropolita wystąpił z przemówieniem, w którym podkreślił rolę Białostoczczyzny w historii Polski, a także potencjał intelektualny tego regionu (wszystkie oficjalne wystąpienia są opublikowane w tym numerze czasopisma Katedry Teologii Prawosławnej „Elpis”).

Długo jeszcze śpiewały chóry uniwersytecki i katedralny, podczas gdy uczestnicy uroczystości podchodzili do Jego Eminencji, składając życzenia. Po trzech godzinach uroczystość dobiegła końca. Następnie Jego Eminencja podjął zaproszonych gości uroczystym obiadem w Centrum Kultury Prawosławnej w Białymstoku.

Uroczystość nadania doktoratu *honoris causa* na zawsze pozostanie w pamięci jej uczestników. Jego Eminencja potraktował wyróżnienie akademickie jako wyróżnienie nie tylko Jego Osoby, ale także całego Kościoła Prawosławnego w Polsce. Wiemy jednak dobrze, że zasługi Jego Eminencji na polu naukowym, w działalności duszpasterskiej, są wyjątkowe i z niczym nieporównywalne. Cieszymy się, że Uniwersytet w Białymstoku dostrzegł je wszystkie (podobnie jak Instytut Św. Włodzimierza w Nowym Jorku, który również nadał Jego Eminencji tytuł doktora *honoris causa*) i tym samym uhonorował dotychczasowy dorobek Ks. Metropolity.

Z okazji nadania tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu w Białymstoku składamy Jego Eminencji życzenia błogosławieństwa Bożego, zdrowia, dalszych sukcesów i długich lat życia.

Mnogaja leta, Błazenniejszyj Władyka!

PRZEMÓWIENIE JEGO MAGNIFENCJI REKTORA UNIwersYTETU W BIAŁYMSTOKU PROF. ZW. ADAMA JAMROZA

Eminencjo, nasz Czcigodny Doktorze Honorowy,
Państwo Ministrowie,
Ekscelencje Księża Biskupi,
Państwo Posłowie i Senatorowie,
Panie Wojewodo.

25 kwietnia bieżącego roku Senat Uniwersytetu w Białymstoku jednomyślnie w głosowaniu tajnym nadał tytuł „doctor honoris causa” Uniwersytetu w Białymstoku Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie, Metropolicie Warszawskiemu i Całej Polski, najwyższą honorową godność, jaką Uniwersytet może nadać.

Wcześniej jeszcze, 24 stycznia, Senat postanowił, w myśl tradycji uniwersyteckiej, wszcząć procedurę w tej sprawie i zwrócił się o wydanie opinii do wybitnych uczonych, reprezentujących różne środowiska uniwersyteckie. Senat postanowił zwrócić się do ks. Arcybiskupa Alfonsa Nossola, Ordynariusza Diecezji Opolskiej, profesora Uniwersytetu Opolskiego, do ks. prof. Dumitru Popescu, Dziekana Fakultetu Teologii Prawosławnej Uniwersytetu w Bukareszcie oraz do prof. Michała Pietrzaka, Profesora Uniwersytetu Warszawskiego.

Wyrażamy głębokie podziękowanie znakomitym Recenzentom, że zechcieli łaskawie podjąć się tej roli i trudu przygotowania opinii.

Kwietniowa Uchwała Senatu zakończyła długą, zgodną z tradycją uniwersytecką procedurę, która formalnie rozpoczęła się na Wydziale Prawa z końcem ubiegłego roku, a której faktyczne początki sięgają połowy ubiegłego roku, kiedy to nasz Czcigodny Doktor Honorowy wyraził

zgodę na taką procedurę. Jesteśmy Mu za to wdzięczni. To wielki zaszczyt dla Uniwersytetu, że w gronie swych Doktorów Honorowych jest prześwietna postać Eminencji Sawy, Głowy Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego w Polsce, wybitnego uczonego, profesora naszego Uniwersytetu, znakomitego męża stanu znanego w Europie i w świecie, sercem i umysłem związanego z Podlasiem i jego Uniwersytetem.

Widzimy w naszym Doktorze Honorowym wielkiego człowieka, który wychodząc ze skromnych warunków życiowych doszedł do wielkich zaszczytów i najwyższych godności: duszpasterskich, państwowych, uniwersyteckich, kierując się potrzebą służenia społeczności wiernych, społeczności lokalnej, społeczności uniwersyteckiej i całemu społeczeństwu.

W nader wszechstronnej aktywności Eminencji Sawy widoczne są dwa równoległe, ale zarazem uzupełniające nurty:

- nurt studiów teologicznych, gdzie korzystając z wybitnych analitycznych cech swego umysłu dociekał duchowości człowieka i jego boskiego powołania;

- oraz nurt praktycznej społecznej działalności służącej człowiekowi w czasie jego ziemskiej egzystencji.

Na tym ostatnim polu okazał się być wybitnym organizatorem i konstruktorem życia społecznego z tytułu jakże różnych funkcji i godności.

Będąc duchownym zakonnym prowadził głębokie i wnikliwie dociekania teoretyczne. W 1979 roku został biskupem i ordynariuszem Diecezji Łódzko-Poznańskiej. W 1981 roku został ordynariuszem Diecezji Białostocko-Gdańskiej, w 1993 roku równocześnie zostaje ordynariuszem Prawosławnej Diecezji Wojska Polskiego, w 1996 otrzymuje stopień generała brygady. Wreszcie 9 maja 1998 roku zostaje wybrany najwyższym Zwierzchnikiem Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego i jednocześnie Metropolita Warszawskim.

W tym samym czasie odnotował wybitne osiągnięcia naukowe, o czym szerzej piszą Wielce Szanowni Opiniodawcy.

W 1990 roku uzyskał tytuł profesora nauk teologicznych, wykładał w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej. 5 marca 1999 roku została utworzona, dzięki Jego staraniom i przy życzliwości całego naszego Uniwersytetu, Katedra Teologii Prawosławnej, której kierownictwa, mimo tak wielu obowiązków podjął się Eminencja Sawa. W krótkim czasie Katedra rozwinęła intensywną działalność badawczą i dydaktyczną wra-

stając w Uniwersytecie, nawiązując kontakty z renomowanymi uczelniami zagranicznymi, rozślawiając swój Uniwersytet i miasto Białystok.

Eminencja Sawa mimo, iż z tytułu piastowanych funkcji często przebywa w Warszawie lub zagranicą, znajduje czas aby bywać w Białymstoku i w swoim Uniwersytecie, o którego powstanie również w swoim czasie się dopominał. Niech mi wolno będzie powiedzieć, że sercem jest nadal w Białymstoku. Wielkie zaszczyty i godności do jakich doszedł Eminencja Sawa nie tłumaczą jeszcze w pełni dlaczego jest On obecny w sercach i myślach wszystkich, którzy się z Nim zetknęli. Był i jest Człowiekiem bezpośrednim, otwartym, życzliwym, oddanym w pełni wszystkim misjom, których się podjął. Te cechy stanowią ważne ludzkie dopełnienie Jego wielkiej i wszechstronnej osobowości.

Dzisiaj, gdy równolegle działa w Uniwersytecie pod kierownictwem profesora księdza biskupa Edwarda Ozorowskiego Katedra Teologii Katolickiej, która również odnotowuje duże osiągnięcia naukowe i dydaktyczne, gdy realne staje się, przy równoległych inicjatywach i życzliwości ze strony ks. Arcybiskupa Wojciecha Ziemby, Metropolity Białostockiego, utworzenie w niedalekiej przyszłości wspólnego Wydziału Teologii Katolickiej i Prawosławnej, co byłoby precedensem na skalę światową, myślimy o tym jak wielka byłaby w tym zasługa Eminencji Sawy, który w Uniwersytecie widzi płaszczyznę wspólnych ekumenicznych działań opartych o najwyższe wartości duchowe i dociekań nad poznawaniem prawdy i sprawiedliwości, działań dla wspólnego dobra.

Jesteśmy za to wdzięczni Jego Eminencji Sawie i wyrażamy przekonanie, że taka jest również misja Uniwersytetu: dociekanie prawdy, tworzenie konsensu dla równoległych i wspólnych badań, dla wspólnych dyskusji w klimacie tolerancji, opartej o fundamentalne wartości duchowe. Bez studiów teologicznych Uniwersytet byłby niepełny, bez wartości duchowych Uniwersytet byłby ułomny.

Mamy też świadomość i bardzo się z tego cieszymy, że dzisiejsza uroczystość jest świętem nie tylko Uniwersytetu, ale całego Białegostoku i regionu. W szczególności jest jednak świętem dla społeczności prawosławnej. Cieszymy się z tego. W ten sposób realizuje się również wielka misja Uniwersytetu: tworzenia społecznego konsensu i budowania demokratycznego społeczeństwa obywatelskiego: ludzi równych bez względu na pochodzenie, religię, narodowość i przekonania.

KS. ARCYBISKUP ALFONS NOSSOL

Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego

OPINIA

**w sprawie nadania przez Uniwersytet w Białymstoku
Jego Eminencji Metropolicie Warszawy i całej Polski
Profesorowi dr hab. Sawie (Michałowi Hrycuniakowi)
tytułu *doctor honoris causa***

Jego Eminencja Metropolita Warszawy i całej Polski Sawa (Michał Hrycuniak) urodził się 15 kwietnia 1938 roku w Śniatyczach (woj. Zamajskie) jako syn Włodzimierza i Natalii. Gruntowne przygotowanie intelektualno-duchowe jakie otrzymał, odegrało ogromną rolę w pełnionej przez Niego posłudze eklezjalnej oraz pracy naukowej. Studia filozoficzno-teologiczne odbył w Prawosławnym Seminarium Duchownym oraz Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, gdzie w roku 1961 uzyskał dyplom magistra teologii. Studia specjalistyczne kontynuował na Fakultecie Teologicznym Uniwersytetu w Belgradzie, wieńcząc je uzyskaniem w roku 1966 stopnia naukowego doktora z zakresu teologii. Stopień doktora habilitowanego uzyskał w roku 1978, a w roku 1990 został przez Wysoki Senat Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego w tejże Uczelni.

1. Funkcje pełnione w ramach uczelni

Niemalże natychmiast po zakończeniu studiów Jego Eminencja Metropolita Sawa podjął pracę jako wykładowca i wychowawca w Prawosławnym Seminarium Duchownym w Warszawie (1961-1970) oraz w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej. W latach 1963-1970 prowadził tam wykłady zleczone, a od 1977 roku do chwili obecnej pełni w tejże Uczelni funkcję nauczyciela akademickiego, kolejno jako adiunkt (od 1977 r.),

docent (od 1979 r.) oraz profesor nadzwyczajny (od 1990 r.). W latach 1984-1990 był prorektorem Ch. A. T. Obecnie kieruje tam Katedrą Prawosławnej Teologii Dogmatycznej i Moralnej. Od roku 1999 jest również kierownikiem Katedry Teologii Prawosławnej na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu w Białymstoku.

2. Działalność dydaktyczna

Ważną płaszczyzną naukowej działalności Jego Eminencji Metropolity Sawy jest jego praca dydaktyczna, a przede wszystkim kształcenie kadry naukowej. W wymienionych Uczelniach prowadzi on wykłady kursoryczne oraz monograficzne z zakresu prawosławnej teologii dogmatycznej i moralnej. Pod jego kierunkiem wypromowanych zostało do tej pory pięciu doktorów z zakresu teologii (ks. Mikołaj Lenczewski, ks. Rościśław Kozłowski, ks. Wiaczesław Szołomicki, ks. Jerzy Tofiluk oraz ks. arcybiskup Szymon Romańczuk); wszczęte zostały także dwa kolejne przewody doktorskie realizowane pod kierunkiem Jego Eminencji Metropolity Sawy. Jest on również promotorem ponad czterdziestu prac magisterskich.

Istotnym elementem jego naukowej działalności jest przygotowanie i przedstawienie czterech recenzji rozpraw habilitacyjnych (arcybiskupa Jana Anchimiuka, Mariana Bendzy, ks. Rościśława Kozłowskiego, Dymitra Kirowa) oraz ośmiu recenzji prac doktorskich (Mariana Bendzy, Mariana Kazimierczyka, Jarosława Kadyłaka, Doroty Gil, Krzysztofa Leśniewskiego, Włodzimierza Wołosiuka, ks. Dymitra Sadowiaka, Borysa Przedpełskiego).

3. Funkcje kościelne

Jego Eminencja Metropolita Sawa od wielu lat pełni różne ważne funkcje w Kościele. Stanowią one istotny rys jego naukowo-dydaktycznej oraz wychowawczo-duszpasterskiej działalności. W latach 1966-1970 był dyrektorem Kancelarii Prawosławnego Metropolity Warszawy i całej Polski. Pełnił także funkcję rektora Wyższego Prawosławnego Seminarium Duchownego w Warszawie z siedzibą w Jabłecznej (1974-1979), gdzie w latach 1970-1979 sprawował również funkcję przeora tamtejsze-

go prawosławnego klasztoru św. Onufrego. Sakrę biskupią otrzymał w roku 1979, zostając ordynariuszem Prawosławnej Diecezji Łódzko-Poznańskiej. Od 1981 roku pełnił funkcję ordynariusza Prawosławnej Diecezji Białostocko-Gdańskiej, a od 1998 roku pełni posługę biskupią jako Prawosławny Metropolita Warszawski i całej Polski. W latach 1993-1998 był również Prawosławnym Ordynariuszem Polowym Wojska Polskiego w stopniu generała brygady.

4. Działalność ekumeniczno-społeczna

Jego Eminencja Metropolita Sawa pełni także ważne funkcje społeczne. Niektóre z nich mają ogromne znaczenie w kształtowaniu ekumenicznych relacji w Polsce i na świecie. Reprezentuje on Kościół prawosławny na panprawosławnych Synodach Zwierzchników Kościołów Prawosławnych. W latach 1980-1991 uczestniczył w pracach Komisji *Wiara i Ustrój* Światowej Rady Kościołów. Był także członkiem Katolicko-Prawosławnej Komisji Mieszanej do Dialogu Teologicznego (1979-1989). Jest honorowym członkiem Towarzystwa Biblijnego oraz członkiem Honorowego Komitetu Międzynarodowej Konferencji Etyki. Pełni także funkcję wiceprezesa Polskiej Rady Ekumenicznej.

Pośród bardzo znaczących funkcji społecznych Metropolity wymienić należy członkostwo w Komitetach Honorowych: Obchodów 60-tej rocznicy Zbrodni Katyńskiej, Obchodów Międzynarodowego Roku Seniora, Obchodów 80-lecia Polskiego Czerwonego Krzyża, Obchodów 60-tej rocznicy wybuchu II Wojny Światowej oraz EXPO 2000. Z nominacji Ministra Edukacji Narodowej jest również jednym z patronów XLI Olimpiady i VII Turnieju Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym. To tylko najistotniejsze zadania pełnione przez obecnego Metropolitę Warszawy i całej Polski. Ukazują szerokie spektrum jego zaangażowania na rzecz rozwoju polskiej i światowej nauki oraz kształtowania relacji między chrześcijanami w Polsce i w świecie. Podkreślić również należy bardzo znaczący wkład Metropolity Sawy w kształtowanie stosunków państwo – Kościół na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci w Polsce.

5. Dorobek naukowy

1. Przed uzyskaniem stopnia naukowego profesora nadzwyczajnego z zakresu teologii w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej (17. 11. 1990), Jego Eminencja Metropolita Sawa opublikował dwie prace monograficzne (*Prawosławna Diecezja Łódzko-Poznańska*, Łódź 1981; *Katalog parafii i świątyń prawosławnej diecezji białostocko-gdańskiej*, Białystok 1984) oraz jeden podręcznik katechetyczny (*Podręcznik do nauki religii prawosławnej*, Białystok 1984), jak również 65 opracowań i artykułów naukowych. Dostrzega się bardzo szeroki zakres jego naukowych zainteresowań i podejmowanych badań. Obejmują one studium biblijne (np. *Proroctwa Starego Testamentu o Matce Boskiej w tekstach liturgicznych*, „Cerkowny Wiestnik” [1960] 10, s. 11-15; *Nie bójcie się! (Mt 17,7)*, tamże [1961] 9, s. 6-9; *O czytaniu Pisma Świętego*, tamże [1963] 2, s. 8-10; *Św. Ewangelista Mateusz i jego Ewangelia*, tamże, [1963] 7-8, s. 26-29; *Pismo Święte jako niezbędna pomoc w działalności duszpasterskiej*, tamże [1965] 2, s. 14-19; tamże [1965] 3, s. 12-15; *Matka Boska w Ewangelii*, tamże [1966] 11, s. 23-28; *Zagadnienia adresatów Listu do Hebrajczyków*, „Wiadomości PAKP” [1975] 1-2, s.63-83; *Spółeczność z Qumran a św. Jan Chrzciciel*, tamże [1975] 3, s. 82-93), dogmatyczne (np. *Jezus Chrystus jako osobowość historyczna*, „Cerkowny Wiestnik” [1975] 8, s. 3-16; *Grzech przeciw Duchowi Świętemu*, tamże, [1965] 1, s. 2-5; *Matka Boska w Ewangelii*, tamże [1966] 11, s. 23-28; *Małżeństwo w Kościele prawosławnym*, RT ChAT [1979] 1, s. 3-82; *Eucharystia w Kościele prawosławnym*, tamże, [1979] 2, s. 123-136; *System trynitarny św. Bazylego Wielkiego i Kapadocyjczyków*, tamże, [1980] 2, s. 37-48) oraz historyczne (np. *O Soborach powszechnych*, „Cerkowny Wiestnik” [1962] 11-12, s. 18-24; *Klasztor w Supraślu*, „Wiadomości PAKP” [1983] 1-2; *Z historii słowiańskich tekstów liturgicznych z uwzględnieniem wydań w Zabłudowie*, RT ChAT [1988] 1, s. 15-24), ekumeniczne (*Kościół Anglikański i Starokatolicki a Prawosławie*, „Cerkowny Wiestnik” [1966] 8, 9-10; *Przedstawiciele Światowej Rady Kościołów w Polsce*, tamże [1969] 10, s. 10-11), pastoralno-społeczne i ascetyczne (np. *Uroczystości kościelne na Chełmszczyźnie*, „Cerkowny Wiestnik” [1960] 6, s. 15-22; *Na świętej Górze Grabarce*, tamże [1962] 8, s. 4-8; *W szkołach duchownych*, tamże, [1963] 6, s. 17-19; *Aktualność życia ascetycznego*, tamże [1963] 9, s. 13-16; *Naśladowanie*

Chrystusa, tamże [1963] 11, s. 7-9; *Chrystus najpierwszy przyjaciel człowieka*, tamże [1964] 9, s. 4-6; *Duszpasterz a człowiek współczesny*, „Wiadomości PAKP” [1972] 2, s. 40-44; *Chrystologia duszpasterstwa* RT ChAT [1987] 1, s. 5-18).

2. Po mianowaniu na stanowisko profesora nadzwyczajnego w ChAT (17. 11. 1990) Jego Eminencja Metropolita Sawa opublikował jedną pozycję książkową (*Prawosławne pojmowanie małżeństwa*, Białystok 1994, ss. 131) oraz dwadzieścia trzy opracowania i artykuły naukowe.

Na szczególną uwagę zasługuje jego książka dotycząca jednego z najtrudniejszych i najbardziej zawiłych zagadnień życia ludzkiego, a mianowicie problematyki związanej z rozumieniem małżeństwa i rodziny. W czasach współczesnych powszechnie mówi się o kryzysie małżeństwa i rodziny. Tak bardzo dziś rozpowszechniony w życiu jednostek i społeczeństw konsumpcjonizm z jednej strony, z drugiej strony choroby, wojny, głód, niedostatek, zniszczenie naturalnego środowiska - to czynniki osłabiające trwałość małżeństwa i rodziny, a tym samym trwałość i wartość życia społecznego, w szerszym tego słowa znaczeniu, gdyż *rodzina jest niezniszczalnym stymulatorem państwowości* (*Prawosławne pojmowanie małżeństwa*, s. 8). Wynika stąd wnioski, że *poza rodziną nie ma możliwości budowania zdrowej społeczności, zdrowego życia. Dlatego też teolodzy, kanoniści, filozofowie, socjologowie, psychologowie, zawsze i dzisiaj poświęcają tyle trudu, aby życie rodzinne budowane było na zdrowych zasadach moralności* (j. w.).

Opracowanie Metropolity Sawy, ukazujące istotę, znaczenie oraz kanoniczne uwarunkowania związane z zawarciem związku małżeńskiego i założeniem rodziny jest jak najbardziej aktualne i potrzebne. Jego oryginalność i szczególna wartość płynie z bardzo rzetelnego biblijno-patrystycznego i kanonicznego pogłębienia podjętej problematyki oraz jej pastoralnego naświetlenia. Autor ukazuje zasadniczo - co zresztą zaznacza w tytule pracy - prawosławne stanowisko co do rozumienia istotnych elementów małżeństwa i rodziny. Praca ta może stanowić także bardzo ciekawą lekturę dla chrześcijan nieprawosławnych. Trzeba zaznaczyć, że prezentowana książka stanowi poważny wkład w refleksję nad aktualnym stanem oraz przyszłością rodziny i społeczności państwowych w warunkach globalizacji pojmowanej wieloaspektowo. Jest też, jak we *Wstępie* zaznacza dr Jan Ziemiuk, *odpowiedzią na oczekiwania młodzieży*,

rodziców i katechetów; [...] uczula również Czytelników na konieczność stałej troski o rodziną w powiązaniu z racjonalnym myśleniem w otaczającej i ciągle zmieniającej się rzeczywistości (j. w., s. 6).

Bardzo istotne znaczenie w naukowym dorobku Jego Eminencji Metropolity Sawy stanowią publikacje dotyczące problematyki eklezjologicznej (np. *Eschatologiczny charakter Kościoła*, RT ChAT [1994] 1, s. 5-13; *Św. Liturgia i wychowanie*, „Cerkownyj Wiestnik” [1993] 11, s. 3-8; *Św. Eucharystia i jej pojmowanie w Kościele Prawosławnym*, tamże [1993] 12, s. 3-11; *Święta Eucharystia i sakrament pokuty*, „Wiadomości PAKP” [1994] 1, s. 3-6; *Sakrament pokuty i spowiedzi*, „Cerkownyj Wiestnik” [1995] 3, s. 15-18; *Eucharystia*, [w:] *Prawosławie. Światło wiary i źródło doświadczenia*, Lublin 1999, s. 211-223). Autor postrzega Kościół jako rzeczywistość ziemsko-eschatyczną. Podkreśla, iż *eschatologiczny i realny charakter Kościoła uzewnętrznia się w Eucharystii jako eschatologicznej społeczności wiernych zebranych w imię Chrystusa i realizowanych w epiklezie tj. wezwaniu i zstępowaniu Ducha Świętego Pocieszyciela Kościoła (Eschatologiczny charakter Kościoła, s. 8)*. Stwierdzenie to można uznać za podstawowe, a zarazem programowe dla eklezjologicznej myśli Metropolity Sawy. Zgodnie z duchem prawosławnego nauczania o Kościele stara się on nakreślić integralną wizję Kościoła jako historycznej wspólnoty, której zadaniem jest prowadzenie *specjalnej misji nie z tego świata* (j. w.). Autor słusznie zwraca uwagę na potrzebę pneumatologicznego zorientowania eklezjologii, gdyż *Duch Święty jest tym, który łączy wszystkie człony Ciała Chrystusowego z Chrystusem i pomiędzy sobą* (j. w., s. 9; por. *Nauka Kościoła prawosławnego o Duchu Świętym*, RT ChAT [1987] 2, s. 5-21). On też w *Eucharystii jednoczy w Kościele przeszłość z teraźniejszością i przyszłością, tj. historię i eschatologię* (j. w.). Kościół ma więc charakter dynamiczny, co pozwala człowiekowi uzmysłowić sobie *prawidłowy stosunek Kościoła do Królestwa w jego historycznym ukierunkowaniu w stronę eschatologicznej pełni* (j. w., s. 12). Kościół jest także *kwasem nowego życia w historii, a jego Eucharystia jest „lekarstwem nieśmiertelności”* (j. w.). Chrześcijanin uczestnicząc w życiu Kościoła, a zwłaszcza w Świętej Liturgii poddaje się jej „pedagogicznej mocy”, która uzdalnia go do korzystania z jego wolności, tak aby odrzucał zło, a wybierał dobro (por. *Św. Liturgia i wychowanie*), gdyż powołany został *do życia w równowadze i szczęściu; [...] do istnienia*

w harmonii z Bogiem i ze swą ludzką naturą (*Kim jest człowiek*, „Cerkownyj Wiestnik” [1992] 5, s. 18).

Przytoczone stwierdzenia świadczą o duchowej głębi ich Autora oraz o jego naukowej otwartości na poszukiwanie tych elementów w nauczaniu o Kościele, które tak bardzo bliskie są wszystkim chrześcijanom. Mają więc bardzo ważne znaczenie dla podejmowanych dziś z tak wielką troską działań ekumenicznych.

Warto również zwrócić uwagę na kolejny wymiar działalności publikatorskiej Jego Eminencji Metropolity Sawy, który określić można mianem twórczości popularnonaukowej. Tematyka tychże publikacji jest bardzo szeroka. Szczególne miejsce zajmują tutaj jednak opracowania i artykuły ascetyczno-duchowe. Chodzi przede wszystkim o publikacje z zakresu staurologii (np. *Tajemnica Krzyża Świętego*, „Elpis” [1999] 1, 45-53) oraz te o charakterze eulogicznym (np. *Modlitwa Jezusa w duchowości prawosławnej*, RT ChAT [1982] 2, 23-39; *Modlitwa Jezusa*, [w:] *Prawosławie. Światło wiary i źródło doświadczenia*, Lublin 1999, 143-159). Stanowią one ważną część naukowego dorobku Metropolity Sawy. Ich celem jest uwrażliwianie współczesnego człowieka na wartości płynące z *misterium crucis*, takie jak ofiara, przebaczenie, wytrwałość w cnocie, gdyż *zrozumienie sensu świata i człowieka jest niemożliwe bez zrozumienia tajemnicy krzyża świętego, [...] który wpisany jest w samo istnienie, jest jego apelacją gdyż wypływa z tajemnicy stosunku Boga do świata* (*Tajemnica Krzyża Świętego*, s. 12).

6. Wniosek końcowy

Patrząc całościowo na naukowy dorobek Metropolity Sawy podkreślić należy jego szczególną wartość formalną i merytoryczną. Metropolita Sawa jest naukowcem obdarzonym niezwykle zmysłem naukowej analizy i uzdolnionym do twórczej syntezy. Na uwagę zasługuje również precyzyjność w wyrażaniu myśli oraz prostota w ich formułowaniu. To wszystko przyczynia się do klarowności, zarówno formalnej jak i merytorycznej strony naukowej twórczości Autora. Zaznaczyć należy, że publikuje on nie tylko w języku polskim, ale także w języku rosyjskim. Podnosi to wyraźnie wartość jego naukowego dorobku, dostępnego również dla czytelnika rosyjskojęzycznego. Jest to szczególnie ważne, gdyż

Metropolita Sawa może być dla wielu dobrym nauczycielem teologii nacechowanej ekumeniczną otwartością. Promuje w ten sposób naukę polską nie tylko w kraju ale także poza jego granicami. Poprzez wieloletnią działalność dydaktyczną w Prawosławnym Seminarium Duchownym w Warszawie, w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej oraz na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu w Białymstoku wniósł i wnosi poważny wkład w proces edukacji młodego pokolenia. Dotyczy to zwłaszcza przygotowywania nowych kadr naukowych. Przez wiele lat był członkiem Katolicko-Prawosławnej Komisji Mieszanej do Dialogu Teologicznego. Jako Prawosławny Ordynariusz Polowy Wojska Polskiego podejmował również trud obywatelskiego wychowania młodych Polaków.

Jego Eminencja Metropolita Sawa może być, bez wątpienia, zaliczony do grona wybitnych działaczy społecznych jako promotor pojednania między ludźmi. Kieruje się w swoim postępowaniu przede wszystkim zasadą szacunku wobec różnorodności myślenia i wielorakości ludzkich działań, jeśli ich celem jest budowanie społecznej zgody oraz poprawa jakości życia, zwłaszcza w jego wymiarze duchowym. Angażuje się na rzecz rozwoju polskiej kultury i jej promocji w świecie.

Przedstawione fakty potwierdzają niezwykle trafność wniosku Wysokiego Senatu Uniwersytetu w Białymstoku, dotyczącego nadania Jego Eminencji Metropolicie Prof. dr hab. Sawie (Michałowi Hrycuniakowi) tytułu *doctor honoris causa*. Mam zaszczyt wnioszek ten jednoznacznie poprzeć, równocześnie gratulując Jego Eminencji Metropolicie Sawie tak wspaniałego wyróżnienia, na które w pełni zasługuje.

KS. DUMITRU POPESCU

Wydział Teologii Prawosławnej Uniwersytetu w Bukareszcie

OPINIA

w sprawie nadania tytułu doktora *honoris causa* Jego Eminencji Sawie, Metropolicie Warszawy i Całej Polski

Jego Eminencja Metropolita Sawa został wyświęcony na biskupa Łódzkiego i Poznańskiego w 1979 roku, a w 1981 roku został biskupem diecezji Białostocko-Gdańskiej. Następnie został biskupem Armii Polskiej w stopniu generała i w końcu został wybrany Metropolitą Warszawy i Całej Polski, czyli Zwierzchnikiem Kościoła Prawosławnego w Polsce. Dokonał restauracji wielu zabytkowych obiektów i ożywił duchowe centra Prawosławia, czyli monastera, wybudował nowe cerkwie, co ujawnia zainteresowanie stylem i identyfikacją własnej wiary. Wszystko to stanowi część wielkiego programu, który ma na celu dobre zorganizowanie życia i działalności Kościoła prawosławnego w Polsce.

Poza tym Jego Eminencja jest również profesorem Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej i kierownikiem Katedry Teologii Prawosławnej Uniwersytetu w Białymstoku. Te wszystkie prace dydaktyczne i duszpasterskie powalają Jego Eminencji zdobywać bogate doświadczenie teologiczne i pastoralne, które wykorzystuje w kształceniu świątłych oraz oddanych Kościołowi i ojczyźnie kapłanów.

Pomimo wszystkich tych obowiązków, wspomnianych powyżej, Jego Eminencja znajduje czas na pisanie i publikowanie wielu książek, artykułów i monografii, których bibliografia przekracza sto tytułów. Wiele z nich poświęconych jest problemom natury dogmatycznej i moralnej, a także ekumenizmowi i misji chrześcijaństwa w kontekście kulturowym współczesnego społeczeństwa. Prace Eminencji mają odniesienie do wielu dyscyplin teologicznych o charakterze biblijnym, historycznym, systematycznym, pastoralnym i ekumenicznym.

Nie dysponowałem wystarczającym czasem, aby dokonać prezentacji wszystkich prac Eminencji, ale jako przykład podam kilka z nich, odnoszących się do dziedziny biblistyki, jak te, dotyczące problemu prorocत्व Starego Testamentu o Matce Bożej lub wspólnoty z Qumran i św. Jana Chrzyciela, św. Apostoła Mateusza i Jego Ewangelii lub też adresatów Listu do Hebrajczyków, a także roli Bogurodzicy w świetle Pisma Świętego. Wśród publikacji o charakterze historycznym zwracam uwagę na prace poświęcone historyczności Osoby Zbawiciela, Jezusa Chrystusa, a także odnoszących się do Soborów Powszechnych pierwszego tysiąclecia historii chrześcijaństwa, które odegrały tak znaczącą rolę w doktrynie i życiu duchowym Kościoła wschodniego, a także całego chrześcijaństwa. Publikacje o charakterze pastoralnym poświęcone są Pismu Świętemu, modlitwie Jezusowej, postaci kapłana w wizji św. Jana Chryzostoma i aktualnym problemom Kościoła prawosławnego w Polsce. Artykuły o charakterze ekumenicznym dotyczą roli Światowej Rady Kościołów i udziału polskiego prawosławia w jej pracach. Prace poświęcone misjom zajmują się problemem wyznawania wiary *vis-a-vis* człowieka współczesnego i świadczenia chrześcijanina o Jezusie Chrystusie w kontekście kulturowym współczesnego świata („Nie lękajcie się” i „Idź za Mną”). Równie interesujące są prace zajmujące się problemem relacji teologicznych i kulturowych między Prawosławiem i Zachodem.

Większość prac Jego Eminencji jest poświęcona problemom dogmatycznym i moralnym. Celem zilustrowania ich znaczenia dla życia i misji Kościoła dzisiaj zajmujemy się trzema studiami teologicznymi z wykazu publikacji Jego Eminencji. Przede wszystkim mam na myśli studium na temat systemu trynitarnego św. Bazylego Wielkiego. Znakomity Ojciec kapadocki jest pierwszym wielkim myślicielem chrześcijańskim, który nam ukazał, że Bóg w Trzech Osobach, Ojciec, Syn i Duch Święty, może być poznany przez energie niestworzone, ale nie może być poznany w swojej naturze, która pozostaje niepoznawalną. Również w relacjach międzyludzkich osoba nie poznaje swojego rozmówcy w jego naturze, a jedynie dzięki zewnętrznym przejawom, przez słowo, spojrzenie. Dzięki temu realizmowi św. Bazylego Wielkiego postawił jako bazę intelektualnego poznania Boga osobiste spotkanie z Nim, o czym tak wspinał mówił św. Paweł: „Czego oko nie widziało, czego ucho nie słyszało, co nie wstąpiło w serce ludzkie, a co Bóg przygotował dla tych, którzy Go miłują” (*1 Kor 2, 9*).

Konsekwencje takiego poznania Boga wynikają z doświadczenia spotkania osobowego z Nim i są znaczące. Św. Bazyl Wielki z jednej strony przekreśla pretensje rozumu ludzkiego do poznania Boga w Jego naturze, gdyż człowiek nie może sprowadzać Boga do swoich własnych proporcji i przekształcać Go w idola stworzonego na obraz człowieka. Z drugiej strony poznanie apofatyczne według wzorca św. Pawła Apostoła sprzyja nie tylko podniesieniu rozumu ludzkiego, ale także doskonaleniu duchowemu i moralnemu całego człowieka, stworzonego na obraz i podobieństwo Boże, i przeznaczonego do wznoszenia się ku Bogu, w Jezusie Chrystusie. Chodzi w tym wypadku o poznanie apofatyczne czyli eksperymentalne Boga, o czym mówił papież Jan Paweł II w liście *Orientalis lumen*, a które może sprzyjać koniecznej równowadze także w bezprecedensowym rozwoju współczesnych technologii i w spojrzeniu duchowym na dzisiejszego człowieka.

Inne znaczące studium Jego Eminencji poświęcone jest „chrystologii duchowej”, która ukazuje, że zbawienie przyniesione przez Chrystusa nie ma wyłącznie implikacji teologicznych, ale także duchowe. „Chrystologia duchowa” znajduje swój wyraz w słowach św. Ireneusza z Lyonu, który powiedział w II wieku, że „Bóg stał się człowiekiem, aby człowiek stał się bogiem”. Bóg stał się człowiekiem przez swoje wcielenie, ale nie przestał być Bogiem, aby spotkać człowieka jako takiego. Wcielenie Zbawiciela ukazuje nam, że Bóg wziął pod uwagę naturalny stan człowieka poddanego zniszczeniu i śmierci, a chrystologia duchowa wychodzi właśnie od konkretnej rzeczywistości człowieka i świata w którym żyjemy, z chwałą, ale także w nędzy.

Chodzi w tym wypadku także o przebóstwienie człowieka w Chrystusie, gdyż Syn Boży nie wcielił się aby pozostać niewolnikiem naturalnych warunków, poddanych śmierci, ale aby podnieść człowieka przez niestworzoną łaskę Ducha Świętego ku nieśmiertelności, co uczynił przez swoją śmierć i zmartwychwstanie. Człowiek mógł sam upaść w grzech i śmierć, ale nie mógł sam zwyciężyć śmierci, a jedynie w Chrystusie, gdyż Zbawiciel nie jest tylko człowiekiem, ale także Bogiem, który powstał z martwych wraz ze swoim ciałem, aby wszyscy w Nim zmartwychwstali. Chrystus zmartwychwstał nie tylko dzięki Ojcu, ale także sam, gdyż ciągle i równocześnie jest Bogiem i Człowiekiem.

Fundamentem chrystologii duchowej jest fakt, że ciało i krew Chrystusa są źródłem życia wiecznego i stanowią antycypację naszego zmartwychwstania w ciele, zgodnie ze słowami Chrystusa „Kto spożywa Moje Ciało i pije Moją Krew ma życie wieczne i Ja go wskreszę w dniu ostatnim”. Chrystologia duchowa ukazuje nam również, że gwarancją naszego zmartwychwstania w ciele jest nasza wspólnota z Chrystusem poprzez Jego ciało i krew. Zbawiciel powiedział także: „Kto spożywa Moje ciało i pije Moją krew we Mnie przebywa i Ja w Nim”. W tym właśnie świetle możemy zrozumieć słowa św. Pawła: „To żyję już nie ja, ale żyje we mnie Chrystus”. Taka wspólnota z Chrystusem odnosi się do tych, którzy żyją bez grzechu i są otwarci na Ducha w doświadczeniu obecności Boga w nich samych. Chrystologia duchowa mówi więc nam, że możemy w misteryjny sposób doświadczyć już teraz obecności Boga.

Pragnę także odnieść się do jeszcze jednej pracy Jego Eminencji, która zajmuje się „eschatologicznym charakterem Kościoła”. Św. Maksym Wyznawca mówi, że Chrystus jest początkiem, środkiem i końcem czasów. Wyjaśnienie tego fundamentalnego stwierdzenia chrystologicznego jest możliwe przez fakt, że niebo i ziemia stały się przez Chrystusa jako Stwórczy Logos na początku dziejów i zostały odnowione przez Niego oraz przez Kościół w przebiegu wieków jako Logos Zbawczy oraz staną się nowym niebem i nową ziemią przy końcu dziejów, także przez Chrystusa. Kościół tworzy więc przestrzeń, w której istnieje nowy świat czasów eschatologicznych, przez Ducha Świętego Pięćdziesiątnicy, dzięki czemu świat zdąża z Kościołem ku królestwu nowego nieba i nowej ziemi końca świata. Bez tej zwycięskiej historii, która zaczyna się wraz ze stworzeniem świata i zakończy wraz ze spełnieniem w Chrystusie i w Kościele jako nowe niebo i nowa ziemia, świat nie zostałby uwolniony z panowania systemów panteistycznych wraz z ich holistyczną teorią historii, która czyni człowieka zależnym od kosmosu. Ta zwycięska historia w Chrystusie i w Kościele sprawia, że świat przechodzi przez kolejne epoki kulturowe (starożytna, średniowieczna, nowożytna, współczesna) i daje narodziny oraz postęp duchowy i kulturowy, naukowy i techniczny, jakie znamy dzisiaj.

W świetle ukazanych aspektów, spośród których chciałem zaakcentować jedynie znaczące momenty życia i działalności Jego Eminencji, można stwierdzić, że Metropolita Warszawy i Całej Polski owocnie

rozwinął działalność pasterską, teologiczną i kulturową, co czyni Jego Eminencję godnym otrzymania tytułu akademickiego doktora *honoris causa*, przyznanego przez Uniwersytet w Białymstoku. Uznanie dorobku naukowego Jego Eminencji pozwala sądzić, że godność doktora *honoris causa* będzie nowym impulsem, który pozwoli Jego Eminencji jako Zwierzchnikowi Kościoła Prawosławnego w Polsce dalej rozwijać swoją wspianą działalność dla dobra Kościoła i świata.

Przetłumaczył ks. Henryk Paprocki

MICHAŁ PIETRZAK

Wydział Prawa Uniwersytetu Warszawskiego

OPINIA

**w sprawie nadania Jego Eminencji prof. dr hab. Arcybiskupowi Sawie,
Metropolicie Warszawy i całej Polski
tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu w Białymstoku**

Po odbyciu studiów teologicznych w Prawosławnym Seminarium Duchownym oraz w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej Jego Eminencja Arcybiskup Sawa uzyskał w 1961 roku dyplom magistra teologii prawosławnej. Stopień naukowy doktora teologii przyznany Mu został przez Wydział Teologiczny Uniwersytetu w Belgradzie w 1966 roku. Habilitował się w 1978 roku w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej, a tytuł naukowy profesora nauk teologicznych uzyskał w 1990 roku. Zdobywane stopnie i tytuł naukowy uzasadniały piastowanie kolejnych stanowisk zawodowych, adiunkta, docenta, profesora nadzwyczajnego i aktualnie profesora zwyczajnego. Pełnił różne funkcje w administracji Uczelni: Kierownika Sekcji Teologii Prawosławnej Ch. A. T., prorektora tejże Uczelni, aktualnie kierownika Katedry Prawosławnej Teologii Dogmatycznej i Moralnej Ch. A. T. oraz Kierownika Katedry Teologii Prawosławnej w Uniwersytecie w Białymstoku.

Od rozpoczęcia pracy w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej Jego Eminencja profesor Arcybiskup Sawa prowadził zróżnicowane zajęcia dydaktyczne, wykłady i seminaria z zakresu prawosławnej teologii dogmatycznej i moralnej. Był promotorem ponad 40 prac magisterskich i 5 prac doktorskich. Opracował recenzje 4 rozpraw habilitacyjnych i 8 prac doktorskich.

Dorobek naukowy Jego Eminencji obejmuje 3 monografie i 90 rozpraw naukowych z dziedziny teologii dogmatycznej i pastoralnej, historii Kościoła prawosławnego, powszechnego i polskiego oraz prawosławnego prawa małżeńskiego. Osobno, jako ważne osiągnięcie dogmatyczne, należy wymienić podręcznik do nauki religii prawosławnej. Ten różno-

rodny tematycznie zestaw opracowań stał się przedmiotem wielu analiz i jednocześnie uzyskiwał wysokie oceny zarówno recenzentów w przewodach naukowych, jak i w czasopismach teologicznych. O poziomie naukowym tych opracowań świadczą także liczne odwołania się do Jego ustaleń, ocen i wniosków.

Szczególną uwagę specjalistów zwracają prace dotyczące eklezjologii prawosławnej. Traktują one Kościół jako rzeczywistość ziemsko-eschatyczną. Kreślą wizję Kościoła jako historycznie ukształtowanej wspólnoty, której celem jest kształtowanie człowieka przyjmującego wartości wskazane przez Chrystusa. Wśród osiągnięć naukowych Jego Eminencji wyróżnić należy monografię *Prawosławne pojmowanie małżeństwa* (1994 rok). Rozważa w niej różne aspekty małżeństwa, którego efektem jest założenie rodziny, widzi jej zagrożenia ze strony szybko zmieniającej się rzeczywistości, ale wskazuje też przesłanki jej trwałości, tkwiące przede wszystkim w zdrowych zasadach moralnych.

Jego Eminencja uczestniczy od chwili przyjęcia święceń kapłańskich w życiu organizacyjnym Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego. Piastował różne funkcje kościelne, wśród nich Rektora Prawosławnego Seminarium Duchownego z siedzibą w Jabłecznej w latach 1974-1979, łącząc ją ze stanowiskiem przeora tamtejszego klasztoru św. Onufrego. Sakrę biskupią uzyskał w 1979 roku, a w 1981 roku objął stanowisko ordynariusza Prawosławnej Diecezji Białostocko-Gdańskiej. W latach 1993-1998 piastował stanowisko Prawosławnego Ordynariusza Polowego Wojska Polskiego. W 1998 roku został wybrany przez Święty Sobór Biskupów Metropolitą Warszawy i Całej Polski.

Jego Eminencja przywiązuje duże znaczenie do utrzymywania dobrych stosunków z innymi Kościołami w Polsce, wspierając działalność Polskiej Rady Ekumenicznej jako jej wieloletni Wiceprezes oraz współpracując w Komisji Mieszanej Katolicko-Prawosławnej do Spraw Dialogu Teologicznego. Rozwija różnorodne formy współpracy z innymi Kościołami prawosławnymi w Europie. Składa liczne wizyty zagranicą i zaprasza Zwierzchników Autokefalicznych Kościołów Prawosławnych do Polski. Kształtuje korzystny w odbiorze społecznym wizerunek Polskiego Kościoła Prawosławnego uczestnicząc w obchodach ważnych w życiu narodowym i państwowym rocznic bądź pełniąc funkcje członkowskie w różnych Komitetach Honorowych.

Całokształt dotychczasowych i różnorodnych osiągnięć Jego Eminencji uzasadnia w sposób przekonujący nadanie Mu przez Uniwersytet w Białymstoku tytułu doktora *honoris causa*. Moją opinię wspierają następujące przesłanki: wartościowy wkład w rozwój prawosławnej teologii dogmatycznej i pastoralnej, efektywna prawie 40 letnia praca dydaktyczna, z poświęceniem i troską wykonywana praca duszpasterska i organizacyjna w Polskim Autokefalicznym Kościele Prawosławnym, docenianie dialogu ekumenicznego realizowanego w skali krajowej i międzynarodowej, inicjowanie i utrzymywanie korzystnej dla obu stron współpracy z lokalnymi i centralnymi władzami państwowymi. A z tytułu moich osobistych kontaktów z Szanownym Doktorantem pragnę także wskazać na liczne osobiste przymioty, z których najwyżej cenię chrześcijańską życzliwość wobec człowieka. Pragnę też dodać, że nadanie Jego Eminencji doktoratu *honoris causa* zwiększy autorytet Uniwersytetu w bardzo licznym środowisku ludności prawosławnej Białostocczyzny.

KS. METROPOLITA SAWA (HRYCUNIAK)

PRZEMÓWIENIE PO OTRZYMANIU TYTUŁU DOKTORA *HONORIS CAUSA*

Magnificencjo, Wysoki Senacie,
Ekszelencje, Bracia Kapłani,
Czcigodni Państwo!

Na wstępie pragnę serdecznie podziękować Magnificencji i Wysokiemu Senatowi za to zaszczytne wyróżnienie, jakie mnie spotkało ze strony Uniwersytetu w Białymstoku, za nadany tytuł doktora *honoris causa*.

Jest to wyróżnienie i zaszczyt nie tylko dla mnie, ale także dla wszystkich wiernych Kościoła prawosławnego, szczególnie z regionu podlaskiego. Oznacza to, że praca Kościoła prawosławnego na tutejszym terenie posiada swoje wymowne znaczenie. Jest on obecny na tej ziemi od zarania historii, a jego wierni niestrudzenie pracowali i pracują dla dobra tej ziemi. Także siedemnaście lat mojego produktywnego życia upłynęło właśnie tutaj. To tutaj zostawiłem owoce swojego dojrzałego, twórczego życia.

Stara maksyma głosi *Maior Deus corde nostro - Bóg jest większy niż nasze serce*. Tym stwierdzeniem wskazuje się miejsce każdemu chrześcijaninowi. Tajemnica, której służymy, jest większa niż my sami. To ochrania nas przed tym, byśmy o sobie myśleli wyniośle. Mamy obowiązek ukazywać Większego. To On rozbudza wciąż nowe oczekiwania i odnawia naszą siłę, naszą pracę.

W swoim życiu, które poświęciłem Kościołowi Chrystusowemu i narodowi czyniłem to, co według Ewangelii powinienem właśnie uczynić: *bowiem sługami nieużytecznymi jesteście, bo co winniście byli uczynić, uczyniliście* (Łk 17, 10).

Jeśli z mojej pracy coś wynikło i zostało docenione w tej uczelni, przyjmuję to z pokorą i wdzięcznością. Dziękuję Bogu i ludziom.

Szanowni Państwo!

Weszliśmy w XXI wiek, cechą którego staje się potrzeba utrzymania różnorodności w jedności. Źródłem, z którego uczniowie Chrystusa czerpią swe soki życiowe, jest Jezus Chrystus. To On mówi: *kto mnie widział, widział Ojca* (J 14, 9). W słowach tych zawarty jest wzór jedności dla wszystkich. Nikt inny, jak tylko Duch Święty, stanowi jedność i spotyka poznającego człowieka pod postacią triadyczną.

Jezus wybrał dwunastu apostołów na swoich najbliższych współpracowników. Dla nich dwunastu nie było wcale czymś oczywistym utrzymanie jedności w nieziennej postaci. Święte Ewangelie pokazują nam o sporach i rywalizacjach między apostołami, należącymi do różnych typów osobowości ludzkiej. Jest to swoisty porządek rzeczy panujący we wszechświecie. Jedność nie jest stanem statycznym i stabilnym, lecz znajduje się w stanie dynamicznej równowagi. Dlatego też jedności należy nieustannie poszukiwać od nowa. Jedność jest procesem stale nowym. Inaczej jedność jest rezultatem tego, że różnorodne i przeciwstawne sobie siły oddziałują wzajemnie na siebie. Rozwój tej różnorodności trwa. Jej musimy poddawać się wszyscy, chrześcijanie i cała ludzkość. Szczególnie ważne jest to na tym przygranicznym terenie. Sprawie tej codziennie służy Uniwersytet w Białymstoku. Dlatego też obecnie pragnę zwrócić Państwa uwagę na jego rolę na wschodnim pograniczu.

Współczesny Białystok należy do szybko rozwijających się ośrodków akademickich w kraju. Od większości miast akademickich różni się tym, że dopiero od dwóch pokoleń tworzono w mieście szkolnictwo wyższe i własne środowisko naukowe. Od lat pięćdziesiątych powstawały nowe uczelnie, kierunki studiów, sukcesywnie zwiększała się liczba studentów i pracowników naukowych. Od 1950 roku działa Akademia Medyczna, początkowo Akademia Lekarska. Rok później powołano do życia Wyższą Szkołę Inżynierską, przekształconą następnie w Politechnikę Białostocką. Trzecim ośrodkiem akademickim, który powstał w Białymstoku w oparciu o Studium Nauczycielskie była Filia Uniwersytetu Warszawskiego. Oprócz wymienionych działają na terenie miasta Wyższa Szkoła Teatralna (Wydział Lalkarski) i Filia Wyższej Szkoły Muzycznej w Warszawie. Do tej liczby należy dodać powstałe uczelnie prywatne, które na poziomie licencjackim i magisterskim kształcą kilkanaście tysięcy studentów. Na naszych oczach rozwijało się własne środowisko naukowe.

Wyrazem jego dojrzałości stało się przekształcenie Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Uniwersytet w Białymstoku w 1997 roku.

Wzrastająca liczba absolwentów naszej uczelni daje najlepszą gwarancję na naukowy i kulturalny rozwój całego regionu.

Położenie Białegostoku predestynuje to miasto, naszą uczelnię, do odgrywania większej roli w życiu kraju i tego regionu Europy. Białystok jest położony na zróżnicowanym pograniczu wyznaniowo-narodowym, na styku dwóch cywilizacji, bizantyjsko-słowiańskiej i łacińskiej. Pas owego pogranicza w przeszłości był obiektem szczególnego zainteresowania wielu mieszkańców w tej części Europy narodów. Historycy wielokrotnie zwracali uwagę na ostrą rywalizację o Podlasie, ziemię położoną na szlaku między Krakowem a Wilnem, między Warszawą a Grodnem. Mieszkańcy tego regionu musieli uczestniczyć w wielkich wydarzeniach politycznych o charakterze ogólnokrajowym. W dniu dzisiejszym jakże aktualnym pytaniem staje się wkład naszych przodków w życie naukowe kraju. Wiadomym jest, że jednym z pierwszych rektorów odnowionej przez Władysława Jagiełłę Akademii Krakowskiej został wybrany Jan, syn księcia drohickiego Buławta, wnuk Kiejstuta. Wspomniany Jan od 1390 roku był członkiem kapituły krakowskiej. Znany był ze swej uczoności w dziedzinie teologii. Podlasianin, wykształcenie swe zdobył w Uniwersytecie Karola w Pradze. Przy Uniwersytecie Karola w Pradze działało Kolegium Litewskie, w którym kształcili się studenci pochodzący z Litwy i Rusi. Doświadczenia praskie zostały przeniesione przez rektora Jana do Krakowa. Podlaski ośrodek uniwersytecki na najstarszej polskiej uczelni ma swoje znaczenie, bowiem ukształtował rolę Uniwersytetu Jagiellońskiego wobec ziem Wielkiego Księstwa Litewskiego w następnych stuleciach.

Wśród kilkuset udokumentowanych imion osób z Wielkiego Księstwa Litewskiego, przebywających na studiach w Akademii Krakowskiej w XV i XVI wieku, liczne było grono studentów z Podlasia i ziem sąsiednich. Z tego grona należy wymienić bakałarza Bartłomieja Raczkę z Mielnika (1485), Walentyna Kucharskiego, Wawrzyńca Międzyzyleskiego i Jana z Domanowa Domanowskiego. Ten ostatni został przed 1563 rokiem biskupem żmudzkiem i był twórcą kodyfikacji praw Wielkiego Księstwa Litewskiego w 1566 roku (II Statut Litewski). W połowie XVI wieku około 109 studentów Akademii Krakowskiej pochodziło z województwa podlaskiego. Uczelnię krakowską ukończyło kilku przedstawicieli rodziny

Raczkowiczów, tak blisko związanej ze wczesnymi dziejami Białegostoku. Działalność absolwentów Akademii Krakowskiej i innych uczelni doprowadziła do rozwoju życia gospodarczego i kulturalnego Podlasia. Jakże wielkie znaczenie miała działalność założonych przez nich szkół. W dobrach radziwiłłowskich działały równocześnie szkoły katolickie, prawosławne, protestanckie i żydowskie. Elity ówczesnego społeczeństwa korzystały z dostępu do literatury i sztuki. Największa biblioteka na Podlasiu znalazła się na zamku królewskim w Tykocinie, którą opiekował się sekretarz Zygmunta Augusta, prozaik Łukasz Górnicki. W procesie rozwoju kultury na ziemiach Wielkiego Księstwa Litewskiego dużą rolę odegrały ówczesne elity litewsko-ruskie. Wielkim osiągnięciem było założenie przez Mikołaja Radziwiłła „Czarnego” drukarni w Brześciu, która wydała w polskim przekładzie Biblię w 1563 roku. Druk ten spowodował rozwój sztuki drukarskiej. Rola polityczna senatorów prawosławnych była znacząca. Prawosławnym dygnitarzom litewsko-ruskim przypadła rola kreowania i realizowania wschodniej polityki Rzeczypospolitej. Prawosławne korzenie miały tak znakomite rody jak Buczaccy, Chodkiewicz, Tyszkiewicz, Massalscy, Olelkowicze, Pacowie, Puzynowie, Wiśniowieccy, Zasławscy, Zbarascy i wiele innych. To z ich inspiracji Szwajpolt Fiol utworzył w 1491 roku w Krakowie dla potrzeb Kościoła prawosławnego drukarnię cyrylicą. Jego dzieło kontynuował pochodzący z Połocka białoruski humanista Franciszek Skoryna, który w latach 1517-1519 wydał w Pradze pierwszą Biblię w języku staroruskim. Patronat wybitnego prawosławnego magnata Grzegorza Chodkiewicza umożliwił uruchomienie w jego rodzinnej rezydencji w Zabłudowie drukarni słowiańskiej. Dwaj drukarze, Piotr Mścislawiec i Iwan Fedorow, wydali w 1569 roku *Ewangelię Uczcielną*, stanowiącą zbiór religijnych nauk pomocniczych do poznania tekstów biblijnych. Ewangelia zabłudowska ukazała się w dwanaście lat po *Postylii* Mikołaja Reja i na cztery lata przed wydaniem *Postylii* Jakuba Wójka.

Duże znaczenie w rozwoju oświaty i kultury odegrała magnateria i bractwa prawosławne. Szczególną rolę w tym procesie odegrał książę Konstanty Ostrogski (1527-1609), wojewoda kijowski, fundator licznych szkół prawosławnych, cerkwi i klasztorów. Ten wybitny magnat prawosławny planował przeniesienie do wołyńskiego Ostroga siedziby patriarchatu z Konstantynopola. W swej rodowej rezydencji powołał do życia

w 1580 roku słynną Akademię prawosławną z drukarnią. Drukarnia ta wydała rok później Biblię ostrogską, która była największym przedsięwzięciem wydawniczym w Kościele prawosławnym w tym czasie¹. Drukarnie pracujące na potrzeby Cerkwi uruchomione zostały we Lwowie, Wilnie i w wielu innych miejscowościach. W Wilnie działała oficyna wydawnicza braci Mamoniczów, a po ich przystąpieniu do unii rozpoczęły pracę drukarnia bractwa Świętego Ducha i typografia Bogdana Ogińskiego w Jewiu. We Lwowie szczególne znaczenie posiadała oficyna bractwa staupogigialnego, działająca do początków XIX wieku. Drukarnie cyryliczne miały w założeniu ich fundatorów pomóc w upowszechnianiu tekstów liturgicznych, duchem odpowiadających Prawosławiu. Drukarnie były jedną z prób reform w Cerkwi prawosławnej i świadczyły o wzroście świadomości religijnej społeczności ruskiej. Owe typografie najczęściej były prowadzone przez bractwa cerkiewne, mocno osadzone w środowisku prawosławnego mieszczaństwa. Bractwa, pełniące funkcje zbiorowego kłtorora w Cerkwi, stały się główną siłą wpływającą na odnowienie życia intelektualnego duchowieństwa i wiernych.

Do tradycji podlaskich oficyn wydawniczych nawiązywała drukarnia monasteru supraskiego. Monaster supraski, najbardziej wysunięty na zachód prawosławny ośrodek klasztorny, przekształcił się w drugiej połowie XVI wieku w centrum kulturowe o znaczeniu ogólnosłowiańskim. Monaster supraski utrzymywał ścisłe kontakty z czołowymi ośrodkami życia religijnego w kraju i zagranicą, z Kijowem, Moskwą, Serbią, Bułgarią i Grecją. Dzięki tym kontaktom w klasztorze został skoncentrowany dorobek kulturowy wielu narodów. Ławra supraska stała się ośrodkiem myśli teologicznej. Oddziaływanie kultur narodów wschodniosłowiańskich i bałkańskich uwidoczniło się na terenie klasztoru w zbiorach biblioteki klasztornej, architekturze i malarstwie ikonograficznym. Inwentarz biblioteki klasztornej z 1557 roku wymienia około 200 rękopiśmiennych i drukowanych ksiąg. W 1645 roku było ich już 587. Wśród rękopisów znajdowała się *Czetija Minieja* pochodząca z początków XI wieku². Ten najstarszy znany na ziemiach polskich zabytek piśmiennictwa cyrylicznego został przywieziony do Supraśla w 1582 roku przez patriarchę serbskiego Gabriela. Zbiory biblioteki klasztornej wskazują, że na Podlasiu funkcjonował ośrodek zakonny o znaczeniu ogólnosłowiańskim, kumulujący osiągnięcia kulturowe z różnych dziedzin i promieniujący na całą

Rzeczypospolitą i kraje sąsiednie. Do tych wielkich kulturowych tradycji podlaskich nawiązywała drukarnia monasteru supraskiego. Od 1695 roku do początku XIX wieku supraska oficyna wydawnicza tłoczyła druki cyrylickie i łacińskie, księgi ruskie i polskie, kalendarze i literaturę piękną, prace naukowe i podręczniki. Drukowano więc w Supraślu traktat polityczny Stanisława Staszycy *Przestrogi dla Polski* i utwór literacki Jonathanu Swifta *Podróże kapitana Gulliwera*. W sumie ukazało się ponad 228 tytułów, rozpowszechnianych po całej Rzeczypospolitej.

Najlepszym wskaźnikiem określającym rolę Kościoła prawosławnego w społeczności w Rzeczypospolitej jest fakt upowszechniania wśród wyznawców „wiary greckiej” piśmiennictwa. Znajomość pisma była niemal powszechna wśród warstw posiadających i społeczności miejskiej już w XII-XIII wieku. Gdy do tego dodamy znajdowanie się w obiegu ponad 50 tysięcy ksiąg liturgicznych³, możemy sobie uświadomić bogactwo duchowe ówczesnego społeczeństwa, znacznie lepiej wykształconego od swych sąsiadów. Największe osiągnięcia myśli prawniczej zostały zawarte w opracowanych i wydanych statutach litewskich (1529, 1566, 1588). Ten zebrany zbiór prawa zwyczajowego zawierał wiele elementów prawodawstwa cerkiewnego. Statuty były rezultatem upowszechniania się myśli renesansowej wśród Rusinów. Te osiągnięcia kulturalne mogły być uzyskane wyłącznie dzięki wykształconym ówczesnym elitom. Pod wpływem wykształconych elit rozwijała się architektura sakralna, malarstwo ikonograficzne, śpiew i piśmiennictwo. Rolę kronik i latopisów ruskich rozumiał Maciej Strykowski, pisząc w *Kronice Polskiej*: „przeto Litwinie, bracie, nie zajrzysz też Rusi, gdyż są nie mniej sławni, zeznać każdy musi, bez nich ty porządku spraw swych nie możesz wiedzieć, gdyż ruscy w swych państwach z dawna zwykli siedzieć, mają starsze świadectwa: Litwa zaś z nich rosła”⁴.

Ówczesne wykształcone elity społeczne wpływały w istotny sposób na religijność i obyczaje mieszkańców całej Rzeczypospolitej. Kultura łacińska i bizantyjska, tak głęboko przesiąknięta wartościami religijnymi, miała swoje odbicie w dziedzictwie cywilizacyjnym Rzeczypospolitej. Jakże wymowny jest fakt, że w katolickiej Polsce rozwijał się kult bizantyjskiej ikony Matki Boskiej Częstochowskiej. Sztuka cerkiewna wywarła duży wpływ na budownictwo sakralne w Polsce. Kaplica Świętej Trójcy na zamku lubelskim z bizantyjskimi freskami stanowi syntezę

kultur bizantyjsko-ruskiej i łacińskiej. Podobne syntezy kultur znajdujemy w wystroju cerkwi w soborze Zwiastowania Najświętszej Marii Pannie w Supraślu. Poprzez upowszechnienie się kultury bizantyjskiej zostało wzbogacone dziedzictwo kulturowe i duchowe całej Rzeczypospolitej.

Ogromny wkład ludności Podlasia w tworzenie tego dziedzictwa kulturowego wynikał również z rozwoju szkolnictwa w dobie renesansu i baroku. Nadal na zachodnie obszary Wielkiego Księstwa Litewskiego promieniowała Akademia Krakowska i ufundowana w 1579 roku Akademia Wileńska. Dzięki tym obu uczelniom ożywiły się kontakty kulturalne z Europą Zachodnią i innymi regionami kontynentu. Akademia Wileńska stała się głównym ośrodkiem oddziaływania kulturowego na ziemię białoruskie, litewskie i Podlasie. W ten sposób spełniły się oczekiwania Stefana Batorego wobec uczelni wileńskiej, który fundując uzasadnił potrzebę jej powołania następująco: „Od dłuższego czasu jesteśmy świadkami, że nasza ojczyzna, mianowicie Wielkie Księstwo Litewskie, prowincja wśród innych znaczna, ludna zasobna i obfita w dobre talenty i bogata we wszystkie inne rzeczy, odczuwa ten dotkliwy brak, że nie posiada żadnych szkół ani kolegiów, w których ku chwale Boga Wszzechmogącego i na pożytek tejże Rzeczypospolitej wykładano publicznie dobre nauki, i gdzie mogłaby się kształcić młodzież, a ludność zdobywać cnotę i oświatę. Nie wszyscy choć z natury zdolni i obdarzeni bystrym sądem mogą zdobyć się na koszty podróży do innych krajów i szkół, by wypielegnować swoje talenty”.

W wieku oświecenia szczególny patronat nad szkolnictwem i kulturą odgrywał mecenas prywatny najświetlejszych magnatów. Anna z Sapiehów Jabłonowska i Jan Ksawery Branicki uczynili ze swych rezydencji promieniujące centra kultury. Zbiory biblioteczne w Siemiatyczach stanowiły podstawę do pracy naukowej wybitnego przyrodnika i botanika księdza Krzysztofa Kluka. Podlasie w niczym nie odstawało w rozwoju gospodarczym i kulturalnym od innych regionów kraju. Podobnie było w późniejszym okresie. Poczynając od wielkich dokonań naukowych pochodzących z Podlasia Piotra Bobrowskiego i Konstantego Charłamowicza a kończąc na światowej sławie Ludwiku Zamenhofie, twórcy esperanto, należy podkreślić ogromny wkład przedstawicieli tego regionu w rozwój nauki i kultury.

Tak jak niegdyś Akademia Krakowska, tak dziś Uniwersytet w Białymstoku staje się ważnym centrum intelektualnym, propagującym różne

dziedziny nauki w regionie północno-wschodnim kraju i dawne ziemie Rzeczypospolitej. Owa rola naszej uczelni w popularyzacji nauki polskiej, wartości humanistycznych i chrześcijańskich, wobec wschodnich sąsiadów nie powinna być kwestionowana. Mamy ogromny dług historyczny wobec wschodnich sąsiadów i zaniechanie pełnienia tej misji uczelni wypaczałoby sens jej istnienia. To wielkie wezwanie dla całej społeczności akademickiej. Już z przypomnianych wyżej kilku faktów historycznych wynika, że mamy dobre tradycje w propagowaniu nauki i korzystaniu z cywilizacyjnego dziedzictwa Wschodu i Zachodu. Musimy temu zadaniu sprostać. Do aktywnej postawy wobec problematyki wschodniej wzywał naszą społeczność akademicką pierwszy doktorant honoris causa Uniwersytetu w Białymstoku, niedawno zmarły ś. p. Jerzy Giedroń. Uczelnia musi być otwarta na specyfikę i bogactwo kulturowe regionu. Uczelnia powinna podejmować tematy badań pogranicza wielu wyznaniowego i wielu kulturowego. Otwartość połączona z rzetelnością badań naukowych winna charakteryzować pracowników tej uczelni.

Tradycje wielkich uniwersytetów podkreślają, aby w programach studiów akademickich znalazło się miejsce na studia teologiczne. Studia teologiczne, zwłaszcza tu, w Białymstoku, w regionie wyznaniowo mieszanym mają szczególne znaczenie. Studia nad teologią Kościoła katolickiego i prawosławnego posiadają ważny wymiar ekumeniczny, poznawczy i będą wyrażać specyfikę uczelni. Uczyniliśmy wielki krok w tym kierunku. Od dwóch lat działają Katedry Teologii Prawosławnej i Katolickiej. Ich działalność przynosi wymierne efekty dydaktyczne i naukowe. Aby dać możliwość chętnym odbycia studiów teologicznych potrzebne jest powołanie oddzielnego kierunku, w perspektywie Wydziału Teologicznego. Powołanie takiej jednostki spowoduje, że Uniwersytet w Białymstoku będzie posiadał wszystkie kierunki studiów akademickich, włącznie z tym najstarszym – teologicznym.

Raz jeszcze serdecznie dziękuję jego Magnificencji i Senatowi. Gorąco dziękuję recenzentom, za ich ocenę mojej pracy. Dziękuję serdecznie wszystkim obecnym uczestnikom dzisiejszej uroczystości i wszystkim, którzy nadesłali swe gratulacje.

¹ Proponuję najnowsze opracowanie T. Kempy: *Konstanty Wasyl Ostrogski, wojewoda kijowski i marszałek ziemi wołyńskiej*, Toruń 1997.

² Kodeks supraski, najstarszy zabytek piśmiennictwa cyrylickiego, został wydany w formie reprintu w Bułgarii: *Supraslski ili Retkow sbornik*, Sofia 1982, I-II, opracowanie i wstęp J. Zaimowa i M. Kopaldo; por. A. Mironowicz, *Kodeks supraski*, „Białostoczczyzna” 1988, nr 1(9), s. 1-3.

³ J. Kłoczowski, *Cywilizacja bizantyjsko-słowiańska*, [w:] *Chrześcijaństwo na Rusi Kijowskiej, Białorusi, Ukrainy i Rosji (X-XVII w.)*, pod red. J. Kłoczowskiego, Kraków 1997, s. 95.

⁴ M. Strykowski, *Kronika polska, litewska, żmudzka i wszystkiej Rusi Kijowskiej, Moskiewskiej, Siewierskiej, Wołhinskiej i Podolskiej..*, wyd. G. L. Glucksberg, Warszawa 1846, I, s. 219.

**LISTY GRATULACYJNE
OTRZYMANE PRZEZ
JEGO EMINENCJĘ
KSIĘDZA METROPOLITĘ SAWĘ**

Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 8 czerwca 2001 roku

Jego Eminencja
Wielce Błogosławiony Sawa
Metropolita Warszawski i całej Polski

Eminencjo,

Proszę przyjąć gratulacje z okazji zaszczytnego wyróżnienia przyznanego przez Uniwersytet w Białymstoku. W decyzji jego Władz o nadaniu doktoratu honorowego zawarte jest uznanie dla osiągnięć naukowych i dydaktycznych Eminencji w zakresie nauk teologicznych. Są one też wyrazem szacunku dla pracy Eminencji jako duchownego i hierarchy Kościoła Prawosławnego w Polsce, a od trzech lat - jego najwyższego zwierzchnika, jak również dla dokonań w dziele dialogu ekumenicznego o wymiarze zarówno międzynarodowym, jak krajowym.

Korzystając z dzisiejszej okazji pragnę podkreślić charakterystyczną dla osoby Eminencji obywatelską gotowość służby Rzeczypospolitej.

Szczególną wymowę ma fakt, że dyplom doktora honoris causa otrzymuje Eminencja właśnie tu, w Białymstoku, centrum regionu od stuleci zamieszkałego przez przedstawicieli różnych wyznań i różnych narodowości. Ziemia ta była i jest dla nich wszystkich wspólną małą ojczyzną, a jej pomyślność - wspólną sprawą. Może ona być budowana tylko w atmosferze wzajemnego poszanowania, tolerancji i zrozumienia, gdzie brak miejsca dla objawów nacjonalizmu czy ksenofobii. Atmosferze, w której kształtowaniu wysoce pozytywnie zaznaczył się wpływ zarówno nauczania, jak praktycznej działalności Eminencji.

Przesyłając w tym uroczystym dniu pozdrowienia i gratulacje, życzę jednocześnie Eminencji dalszej owocnej pracy dla dobra Kościoła Prawosławnego i jego wiernych, dla dobra Polski.

Z uszytnym szacunkiem

Aleksander Kwaśniewski

Aleksander Kwaśniewski

Warszawa, dnia 8 czerwca 2001 roku

PREZES RADY MINISTRÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

JERZY BUZEK

Eminencjo Wielce Błogosławiony Sawo,
Magnificencjo Panie Rektorze,
Dostojni Profesorowie,
Szanowni Zgromadzeni,

serdecznie dziękuję za zaproszenie do udziału w uroczystości wręczenia Dyplomu Doctor Honoris Causa Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i Całej Polski, Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie.

Dzisiejsza uroczystość to jedno z największych świąt w życiu każdego uniwersytetu. Oto białostocka *Alma Mater*, pragnąc dać wyraz najwyższemu uznaniu i szacunkowi, podjęła decyzję o nadaniu Arcybiskupowi Sawie honorowego tytułu doktorskiego.

Jego Eminencja już blisko ćwierć wieku jest wykładowcą Sekcji Teologii Prawosławnej w Akademii Teologicznej w Warszawie. Od trzech lat piastuje urząd zwierzchnika Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego oraz Prawosławnego Ordynariatu Wojska Polskiego w stopniu generała brygady. Arcybiskup Sawa jest wybitnym uczonym, lecz przede wszystkim powszechnie uznawanym autorytetem w sprawach wiary i moralności. Zaslugi Eminencji dla pojednania między wyznaniem chrześcijańskimi w naszej Ojczyźnie i rozwijania dialogu pomiędzy braćmi w Chrystusie są niezaprzeczalne.

Jednak dzisiejsza uroczystość to nie tylko uhonorowanie znakomitej osobistości świata nauki i hierarchii prawosławnej w Polsce. Jest to bowiem również akt wdzięczności. Wielce Błogosławiony Sawa, będąc jeszcze Arcybiskupem Białostockim i Gdańskim, 11 marca 1997 roku wystosował do Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej list, w którym gorąco poparł ideę utworzenia w Białymstoku samodzielnego Uniwersytetu. Dzisiejsza uroczystość jest więc pięknym gestem uczczenia Księdza Metropolity, podziękowaniem za przyjaźń i życzliwe zainteresowanie Ekscelencji w okresie tworzenia *Universitas Bialostocensis*.

Tą drogą pragnę złożyć moje najserdeczniejsze gratulacje Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie, a także z serca pozdrowić Magnificencję Rektora, Senat oraz całą społeczność studencką Uniwersytetu w Białymstoku.

Vivat Academia, vivant Professores!

Z poważaniem

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 7 czerwca 2001 r.

Jego Magnificencja
prof. dr hab. Adam JAMRÓZ
Rektor Uniwersytetu w Białymstoku

Szanowny Panie Rektorze

Serdecznie dziękuję za zaproszenie na uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu w Białymstoku Jego Eminencji ks. Abp. Sawie Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski. Niestety, ze względu na posiedzenie Sejmu nie będę mógł wziąć udziału w tej doniosłej uroczystości.

Uprzejmie proszę Waszą Magnificencję o przekazanie Jego Eminencji Sawie serdecznych gratulacji oraz życzeń wszelkiej pomyślności. Pragnę wyrazić uznanie dla dorobku teologicznego i działalności ekumenicznej Księdza Metropolity.

W dniu tak uroczystym życzę Księdzu Metropolicie Sawie wszelkich Łask Bożych w pełnieniu trudnej misji dla dobra Kościoła prawosławnego i naszego kraju.

Z wyrazami szacunku

Maciej Płażyński

Warszawa, dnia 22 maja 2001 roku

MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Prof. dr hab. Alicja Grzeszkowiak

Eminencjo,

Doktorat honoris causa - to najwyższe wyróżnienie akademickie - z woli Senatu Uniwersytetu w Białymstoku stał się dzisiaj udziałem Waszej Eminencji.

Tytuł ten jest wyrazem uznania nie tylko dla wiedzy teologicznej, ale również tego wszystkiego, co Wasza Eminencja czyni dla dobra człowieka i kształtowania ekumenicznych postaw w Polsce i na świecie. Jest uznaniem także zaangażowania na rzecz rozwoju polskiej i światowej nauki.

Cieszę się niezmiernie, że mogę wyrazić swoje podziękowanie za trud pracy i przekazać gratulacje.

*Z poważaniem
Alicja Grzeszkowiak*

*Jego Eminencja
Wielce Błogosławiony Sarwa
Prawosławny Metropolita Warszawy i całej Polski
Białystok*

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH i ADMINISTRACJI
DEPARTAMENT WYZNAŃ
Dyrektor Departamentu
dr Andrzej Czołara

Warszawa, 2001.06.06

Jego Eminencja
Arcybiskup SAWA
Prawosławny Metropolita
Warszawski i Całej Polski

Eminencjo,

Z okazji nadania Waszej Eminencji tytułu Doctora Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku proszę przyjąć najserdeczniejsze gratulacje i życzenia.

Ten zaszczytny tytuł otrzymany w przeddzień 40-lecia pracy naukowej jest potwierdzeniem wielkiego autorytetu Waszej Eminencji jako wybitnego znawcy teologii prawosławnej i wielkiego przywódcy Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego.

Wasza Eminencja kierując się duchem porozumienia i wzajemnego szacunku dla dobra wspólnego Ojczyzny wnosi osobisty, konstruktywny wkład w kształtowanie właściwych stosunków między Państwem a Kościołem.

Gratulując pięknego wyróżnienia życzę z całego serca wielu dalszych sukcesów, dobrego zdrowia i osobistej pomyślności.

Z wyrazami najgłębszego szacunku

Andrzej Czołara

Minister Nauki
Przewodniczący
Komitetu Badań Naukowych
Andrzej Wiszniewski

Warszawa, 2001-05-28

Jego Magnificencja Rektor
Prof. Adam Jamróz

Uniwersytet w Białymstoku

Białystok
Fax: (0 85) 744 77 49

Magnificencjo,

Uprzejmie dziękując za zaproszenie, z zalem informuję, że niestety nie będę mógł uczestniczyć w uroczystości nadania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu w Białymstoku Jego Eminencji, Wielce Błogosławionemu Sawie – Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski.

Będę zobowiązany Waszej Magnificencji za przekazanie Wielce Szanownemu Laureatowi tego zaszczytnego i najwyższego tytułu akademickiego moich bardzo serdecznych gratulacji wraz z życzeniami wielu dalszych sukcesów w kierowaniu Polskim Autokefalicznym Kościołem Prawosławnym, a także życzeniami dobrego zdrowia i wszelkiej pomyślności.

Z pozdrowieniami i wyrazami szacunku

Warszawa, 10 maja 2001 r.

PREZES
TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

Szanowny Pan
Profesor Adam Jamróz
Rektor Uniwersytetu w Białymstoku

Szanowny Panie Rektore,

Pragnę serdecznie podziękować za zaproszenie na uroczyste wręczenie Dyplomu Doctor Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski.

Z żalem pragnę poinformować, że ze względu na mającą się odbyć w tym czasie Konferencję Litewskiego Sądu Konstytucyjnego i polskiego Trybunału Konstytucyjnego w Nerindze, nie będę mógł uczestniczyć w tej uroczystości.

Pozwalam sobie za Pana Rektora pośrednictwem prosić o przekazanie Jego Eminencji moich serdecznych gratulacji otrzymania tak zaszczytnego tytułu Uniwersytetu w Białymstoku. W akcie tym dostrzegam nie tylko najwyższą ocenę działalności i zasługi Jego Eminencji ale także wyraz znaczenia miejsca, które zajmuje Kościół Prawosławny w dziejach i kulturze polskiej.

Łączę wyrazy szacunku
Marek Sajfan
/Prof. Marek Sajfan/

Warszawa, 14 maja 2001 r.

**Jego Eminencja
Arcybiskup SAWA
Prawosławny Metropolita Warszawski
i Całej Polski**

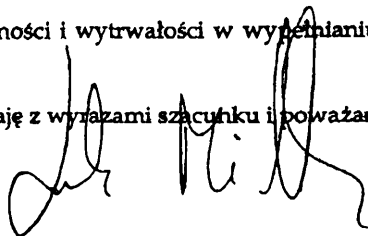
Szanowny Księżu Arcybiskupie

Pragnę serdecznie pogratulować przyznanej godności Doctora Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku.

Niestety, wcześniej przyjęte zobowiązania uniemożliwiają mi osobiste uczestnictwo w tej podniosłej, tak ważnej dla Pana i całej społeczności akademickiej Uniwersytetu w Białymstoku, uroczystości.

Życząc zdrowia oraz pomyslności i wytrwałości w wypełnianiu powierzonej misji,

pozostaję z wyrazami szacunku i poważania

Siedlce .dnia 8 czerwca 2001r.

POSEŁ NA SEJM RP

Józef Oleksy

*Jego Eminencja
Wielce Błogosławiony Sawa
Metropolita Warszawy i całej Polski
Aleja Solidarności 52
03-402 Warszawa*

*Pragnę serdecznie pogratulować tytułu doktora honoris causa
Uniwersytetu w Białymstoku.*

*Spoleczność uniwersytecka potwierdziła tym znamienitym aktem cały
dotychczasowy dorobek naukowy Jego Eminencji.*

*Cieszę się z tego niezmiernie, będąc jednocześnie pełen uznania dla osoby,
którą przyszło mi poznać jako tą, która emanuje życzliwością, pogodą ducha, a
w swojej misji Kościoła Prawosławnego kieruje się na człowieka i pojednanie w
duchu ekumenii.*

*Żałuję, iż z racji prac parlamentarnych nie będę mógł osobiście w tym
akcie uczestniczyć.*

Z wyrazami szacunku

***Jego Eminencja
Wielce Błogosławiony
Sawa***

Eminencjo

W związku z przyznaniem Eminencji przez Senat Uniwersytetu w Białymstoku tytułu Doktora Honoris Causa, pragnę przekazać serdeczne gratulacje.

Ponieważ obowiązki poselskie nie pozwalają mi być obecnym na uroczystym wręczeniu Dyplomu w dniu 8 czerwca (w tym dniu trwa sesja Sejmu), tą drogą pragnę przekazać Eminencji najlepsze życzenia - zdrowia, wielu Bożych łask oraz pomyślności w służbie Kościołowi i Polsce.

Z wyrazami szacunku

Krzysztof Jurgiel
Posel na Sejm RP

**DOWÓDCA
MARYNARCE WOJENNEJ RP**

**Jego Eminencja
Wielce Błogosławiony Ksiądz Arcybiskup
Prof. dr hab. gen. bryg. SAWA
PRAWOSŁAWNY METROPOLITA
WARSZAWSKI i CAŁEJ POLSKI**

Wielce szanowny Ksiądz Arcybiskupie!

Mam szczerą przyjemność prosić o przyjęcie najlepszych gratulacji z okazji nadania Waszej Eminencji przez Uniwersytet w Białymstoku tytułu doctora honoris causa.

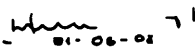
Z satysfakcją przyjęliśmy w Marynarce Wojennej RP wiadomość, że imponujący, powszechnie znany oraz doceniany dorobek duszpasterski, naukowy i kulturowy Księdza Profesora, zwłaszcza dla wschodnich regionów Polski, został w ten szczególny sposób zauważony i podkreślony. Nadany tytuł potwierdził bowiem raz jeszcze niepodważalny autorytet Księdza Generała nie tylko w środowisku Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego.

Jednocześnie pozwolę sobie stwierdzić, że droga życiowa Waszej Eminencji, znaczone ofiarnością i wyteżonym trudem, oraz zasługi w poszukiwaniu tożsamości i umacnianiu jedności narodowej Polaków, to żywy symbol współcześnie pojętego patriotyzmu, potęgowany przez osobiste zalety właściwe Człowiekowi Wielkiego Serca.

Czując się zaszczycony i wzruszony zaproszeniem na tę niezwykłą uroczystość, pragnę zapewnić o wielkim szacunku, jaki polscy marynarze żywią dla Osoby i zasług Waszej Eminencji, wnoszonych w skarbnięcę Polski, do której będą sięgać również następne pokolenia.

Życzę serdecznie Nowemu Doktorowi Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku wszelkiej pomyślności, długich lat życia w zdrowiu oraz wielu twórczych sił we wszystkich sferach działalności dla dobra swoich podopiecznych, jak też całej Rzeczypospolitej Polskiej, a szczególnie w kształtowaniu wśród młodych pokoleń – również w marynarskich mundurach – poczucia odpowiedzialności za Ojczyznę i Jej wartości duchowe, co powinno być dla nas wszystkich wartością najwyższą.

Z wyrazami szacunku -

Ryszard ŁUKASIK
admirał

Gdynia, czerwiec 2001

Warszawa, dnia 27 czerwca 2001 roku

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
prof. dr hab. Leon Kieres

PREZES
INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Ldz. 269/2001 jp

J. E.

Wielce Błogosławiony SAWA

Metropolita Warszawski i całej Polski

*Zmieszanie,
Ciepły rekonesans: Leon Kieres*

proszę przyjąć serdeczne gratulacje w związku z otrzymaniem przez Jego Eminencję tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu w Białymstoku.

Składam wyrazy uznania dla ogromnego zaangażowania Jego Eminencji w proces nauczania teologii prawosławnej.

Przy tej okazji pragnę życzyć Jego Eminencji wytrwałości w pracy duszpasterskiej, a także osobistej pomyślności.

Łyżka wrażeń: oddane

Leon Kieres

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

ZARZĄD KRAJOWY

tel. +48(0) 22/826 20 41+44 tix 825564 fax 826 87 75, 826 71 14
e-mail: wspolnota@wspolnota-polska.org.pl

00-322 Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 64

Warszawa, dn. 8 czerwca 2001 r.

5P-192/2001

*Jego Eminencja
Arcybiskup Sawa
Prawosławny Metropolita Warszawski
i całej Polski*

Eminencjo,

*W dniu nadania Jego Eminencji najwyższej godności akademickiej –
tytułu DOCTORA HONORIS CAUSA Uniwersytetu w Białymstoku,
składam najserdeczniejsze gratulacje.*

*Rad jestem szczerze, że w tak godny sposób uhonorowane zostały
znamienite zasługi Jego Eminencji.*

*Wyrażając swój głęboki podziw i uznanie pragnę złożyć Jego
Eminencji dalszych sukcesów i wielu radości z pełnionej trudnej misji na
rzecz Kościoła Prawosławnego w Polsce.*

*Przy tak uroczystej okazji życzę także Jego Eminencji dobrego zdrowia
i błogosławieństwa Bożego.*

z wyrazami głębokiego szacunku

*Prezes
Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”*

Prof. Andrzej Stelmachowski

Przesłanie Ryszarda Kaczorowskiego,
b. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej rezydującego w Londynie
na uroczystości wręczenia dyplomu
Doktora Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku
Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie
Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i Całej Polski
w dniu 8 czerwca 2001 roku

Eminencjo Księżę Arcybiskupie Metropolito,
Magnificencjo, Panie Rektorze,
Szanowni Państwo,

Dzisiejsza uroczystość to wydarzenie wyjątkowe nie tylko w dziejach Uniwersytetu w Białymstoku ale i Kościoła Prawosławnego w Polsce. Nadanie doktoratu Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i Całej Polski jest podkreśleniem Jego życzliwości dla powstającego Uniwersytetu i wyrazem uznania dla całej społeczności prawosławnej za jej udział w budowaniu naszej wspólnej Ojczyzny.

Jest to także niezmiernie ważny element porozumienia i wspólnego działania w niełatwej drodze do nowej Europy.

Eminencjo Księżę Arcybiskupie, proszę przyjąć najserdeczniejsze życzenia, by Bóg Wszechmogący obdarzył Go długim życiem i pozwolił by z Jego doświadczenia, mądrości życiowej i głębokiej wiedzy mógł korzystać Uniwersytet naszego Miasta.

Warszawa, 1 czerwca 2001 r.

Jego Magnificencja
Prof. dr hab. Adam Jamroz
Rektor Uniwersytetu w Białymstoku

Szanowny Panie Rektorze,

Dziękuję bardzo za zaproszenie na uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i Calej Polski. Niestety, ze względu na wyjazd w dniu 8 czerwca br. do Wiednia nie będę mógł osobiście uczestniczyć w tej uroczystości.

Będę bardzo wdzięczny Panu Rektorowi za przekazanie Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu ks. prof. Sawie, Zwierzchnikowi Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego w Polsce moich serdecznych gratulacji z okazji uhonorowania Jego osoby tą najwyższą godnością akademicką. Jest ona wyrazem uznania społeczności akademickiej tej Uczelni dla wszechstronnej działalności Jego Eminencji Metropolity Sawy dla dobra prawosławnej społeczności Rzeczypospolitej oraz propagowania Prawosławia we współczesnym świecie, Jego zaangażowania w sprawy dialogu ekumenicznego i rozwijania współpracy między Polską a krajami tradycyjnie prawosławnymi, popierania ruchów na rzecz pokoju w świecie oraz uczestniczenia w akcjach niesienia pomocy dla poszkodowanych w wyniku klęsk żywiołowych w kraju i za granicą. Jest także wyrazem wdzięczności społeczności akademickiej Uniwersytetu w Białymstoku za wkład Jego Eminencji wniesiony w rozwój Uczelni.

Łączę wyrazy szacunku

Mirosław Mossakowski

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GŁÓWNEJ
SZKOLNICTWA WYŻSZEGO**

Warszawa, dnia 29.05.2001 r.

Jego Magnificencja Rektor
Uniwersytetu w Białymstoku
Prof. dr hab. Adam Jamroz

Magnificencji, Wielce Eminentny Panie Relektor,

Uprzejmie dziękuję za zaproszenie na podniosłą uroczystość nadania godności Doktora Honoris Causa Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i Calej Polski. Z ogromnym żalem muszę prosić o darowanie mi tego, że - ze względu na wcześniej podjęte zobowiązania, których nie mogę już zmieniać - nie będę mógł z zaproszenia tego skorzystać.

Pozwalam sobie przekazać na ręce Waszej Magnificencji wyrazy głębokiego szacunku i serdeczne gratulacje dla Jego Eminencji Wielce Błogosławionego Sawy Prawosławnego Metropolity Warszawskiego i Calej Polski, Doktora Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku.

Syuzanna J. J. J. J.

Andrzej Pelczar
Andrzej Pelczar

UNIwersytet Warszawski

ul. Krakowskie Przedmieście 26/28

00-927 Warszawa

tel: (48-22) 826 18 47 fax: (48-22) 826 12 45

REKTOR

Prof. dr hab. Piotr Węgleński

*Jego Eminencja
Wielce Błogosławiony Sawa
Prawosławny Metropolita Warszawski*

Wasza Eminencjo

Proszę przyjąć serdeczne gratulacje i życzenia z okazji nadania Jego Eminencji najwyższej godności akademickiej Uniwersytetu Białegostoku tytułu – Doktora Honoris.

Ze względu na wcześniej podjęte zobowiązania nie będę mógł uczestniczyć w tym ważnym wydarzeniu.

W uroczystym dniu pragnę przesłać Waszej Eminencji najserdeczniejsze gratulacje i życzenia wszelkiej pomyślności i dalszych sukcesów.

Z poważaniem

Warszawa 9 maja 2001 r.

RECTOR
UNIVERSITATIS IAGELLONICAE
CRACOVIENSIS

Kraków, 2001-05-11

Wielce Błogosławiony Metropolito,

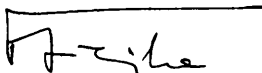
Z wielką radością przyjąłem wiadomość o decyzji Senatu Uniwersytetu Białostockiego przyznającej Jego Eminencji godność Doktora Honoris Causa.

To najwyższe akademickie podąża w ślad za aktywną działalnością Błogosławionego Patriarchy, otwarciem na dialog ekumeniczny oraz dorobkiem naukowym wybitnego znawcy teologii Kościoła Wschodniego.

W imieniu własnym i całej Wspólnoty Akademickiej Uniwersytetu Jagiellońskiego pragnę przekazać najserdeczniejsze gratulacje oraz życzenia pomyślności w spełnieniu wszelkich planów.

Z wyrazami szacunku

Prof. dr hab. Franciszek Ziejka

Jego Eminencja

Wielce Błogosławiony Sawa

Metropolita Warszawski

Doctor Honoris Causa

Uniwersytetu Białostockiego

REKTOR
UNIwersYTETU WROCLAWSKIEGO

**Jego Eminencja Wielce Błogosławiony Sawa
Prawosławny Metropolita Warszawski i Całej Polski
Doktor Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku**

Eminencjo!

W imieniu całej społeczności akademickiej Uniwersytetu Wrocławskiego oraz swoim własnym, mam zaszczyt złożyć Eminencji najserdeczniejsze gratulacje z okazji uhonorowania Eminencji przez Uniwersytet w Białymstoku najwyższą godnością akademicką – tytułem doktora honoris causa. Rektor, Senat i cała Społeczność Akademicka Uniwersytetu Wrocławskiego podziela dziś radość Przewielebnego Księdza Metropolity, Społeczności Uniwersytetu w Białymstoku oraz Polskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej.

Wyóżnienie tym zaszczytnym tytułem jest kolejnym dowodem uznania dla wieloletniej i wszechstronnej działalności Eminencji na rzecz Kościoła i narodu polskiego. Osoba Przewielebnego Metropolity jest dla nas wzorem i wskazaniem, jak wiernie służyć i wzrastać w wartościach, które budują świat ludzkiego dobra.

W tym doniosłym dniu życzę Eminencji dalszych sukcesów w pracy duszpasterskiej, a także składam najlepsze życzenia zdrowia i osobistej satysfakcji.

Z wyrazami szacunku

Prof. dr hab. Romuald Gelles
Rektor

Wrocław
czerwiec 2001 r.

Ekscelencjo
Wielce Błogosławiony Metropolito

Z prawdziwą radością przyjęliśmy wiadomość o nadaniu Waszej Ekscelencji przez Uniwersytet w Białymstoku tytułu doktora honoris causa.

W imieniu wspólnoty Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i swoim własnym składam najserdeczniejsze gratulacje i wyrazy szczerego szacunku. Proszę przyjąć serdeczne życzenia obfitych Łask Bożych. Niech one towarzyszą Waszej Ekscelencji swoim światłem i mocą w pełnieniu służby Kościołowi i społeczeństwu.

Z wyrazami głębokiego szacunku

Rektor

Prof. dr hab. Stefan Jurga

Jego Ekscelencja
Błogosławiony Sawa
Metopolita Warszawski i całej Polski
Doktor Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku

Rektor
Uniwersytetu
Mikołaja
Kopernika
w Toruniu

Pan
Prof.dr hab. Adam Jamróż
JM Rektor
Uniwersytetu w Białymstoku

Szanowny Panie Rektorze,

*Serdecznie dziękuję za zaproszenie do wzięcia udziału w uroczystości z okazji nadania tytułu **Doktora Honoris Causa** Uniwersytetu w Białymstoku **Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski.***

Niestety, ze względu na wcześniej podjęte zobowiązania nie będę mógł osobiście uczestniczyć w tych uroczystościach. Chciałbym więc tą drogą, na ręce Magnificencji, złożyć w imieniu całej społeczności akademickiej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i swoim własnym najserdeczniejsze gratulacje i życzenia nowemu Doktorowi Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku.

Z wyrazami szacunku

Rektor

Prof.dr hab. Jan Kopcewicz

Toruń, 8 czerwca 2001 roku

UNIwersytet Gdański

80-952 Gdańsk, ul. Bazylińskiego 1a, tel.: (058) 552 90 43, fax: (058) 552 03 11, e-mail: rektug@univ.gda.pl

Rektor

prof. dr hab. Marcin Pliński

Jego Magnificencja Rektor

Uniwersytetu w Białymstoku

Prof. dr hab. Adam Jamróz

Szanowna Magnificencjo,

Uprzejmie dziękuję za zaproszenie na uroczystość nadania tytułu Doctora Honoris Causa Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i Calej Polski.

Proszę wybaczyć i usprawiedliwić moją nieobecność, ponieważ wcześniej zaplanowane zajęcia nie pozwolą mi osobiście uczestniczyć w tej tak doniosłej uroczystości.

Niech będzie mi wolno tą drogą przekazać na ręce Jego Magnificencji serdeczne gratulacje i wyrazy uznania Czcigodnej Osobie w imieniu całej społeczności akademickiej naszej uczelni oraz moim własnym.

Z wyrazami szacunku

prof. dr hab. Marcin Pliński

Rektor Uniwersytetu Gdańskiego

Gdańsk, czerwiec 2001 r.

UNIwersytet Marii Curie - Skłodowskiej

PLAC MARIi CURIE - SKŁODOWSKIEJ 5, 20-031 LUBLIN
TEL. (0-81) 537-51-07, 537-51-09 • FAX (48-81) 537-51-02, 533-36-69 • TELEX 643223
e-mail: rector@ramzes.umcs.lublin.pl

REKTOR

Jego Eminencja
Wielce Błogosławiony Sawa
Metropolita Warszawski i całej Polski
Doctor Honoris Causa
Uniwersytetu w Białymstoku

Wielce Szanowny Metropolito, Czcigodny Doktorze Honorowy,

Proszę przyjąć serdeczne gratulacje i życzenia z okazji wyróżnienia przez Senat Uniwersytetu w Białymstoku zaszczytnym tytułem Doktora Honoris Causa tej uczelni.

Tytuł ten jest wyrazem uznania, specjalnym podziękowaniem za wieloletnią, efektywną współpracę ze środowiskiem akademickim Uniwersytetu w Białymstoku.

W uroczystym dniu Pańskiej promocji gratulując Panu otrzymania najwyższej godności akademickiej przesyłam także najlepsze życzenia wiele zdrowia oraz wszelkiej pomyślności w życiu prywatnym.

Z wyrazami szacunku

Prof. dr hab. Marian Harasimiuk

Lublin, dnia 8 czerwca 2001 r.

Olsztyn, 8 czerwca 2001 r.

***Wielce Błogosławiony Sawa
Prawosławny Metropolita
Warszawski i Całej Polski***

*Eminencjo,
Dostojny Doktorze Honorowy,*

*Z okazji uroczystej promocji przekazuję w imieniu kierownictwa
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie serdeczne życzenia
i gratulacje.*

*Gratulując zaszczytnej godności akademickiej, jestem
przekonany, że nadanie tytułu **Doktora Honoris Causa** przez Senat
Uniwersytetu w Białymstoku, jest wyrazem uznania dla działalności
duszpasterskiej i ekumenicznej Waszej Eminencji.*

*Proszę o przyjęcie wraz z gratulacjami życzeń zdrowia
i wszelkiej pomyślności.*

Z wyrazami głębokiego poważania

Rektor

prof.dr hab. Ryszard J. Górecki

REKTOR
AKADEMII MEDYCZNEJ W BIAŁYMSTOKU

*Jego Eminencja
Arcybiskup Sawa
Metropolita Warszawski i całej Polski*

Wasza Eminencjo,

*W imieniu Senatu i całej społeczności Akademii Medycznej
w Białymstoku
składam Waszej Eminencji serdeczne gratulacje z okazji nadania
godności*

*DOCTOR HONORIS CAUSA
Uniwersytetu w Białymstoku*

*Proszę przyjąć życzenia wielu dalszych osiągnięć naukowych
oraz dużo zdrowia i wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.*

prof. dr hab. Zbigniew Puchalski

Białystok 8 czerwca 2001 roku,

Białystok, 8.06.2001r.

Jego Eminencja Wielce Błogosławiony SAWA
Prawosławny Metropolita Warszawski
i całej Polski

Eminencjo,

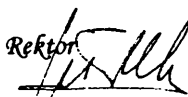
W imieniu własnym, władz oraz całej społeczności akademickiej Politechniki Białostockiej składam serdeczne i szczerze gratulacje z okazji nadania Waszej Eminencji zaszczytnego tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu w Białymstoku, który jest dowodem uznania za zasługi dla regionu i Białegostoku.

Wasza Eminencja jest dobrze znany w Polsce i na świecie, zarówno w kręgach kościelnych, jak i świeckich, lecz tu właśnie, w Białymstoku, efekty Waszej szczególnie aktywnej działalności widoczne są najlepiej. To między innymi dzięki poparciu Waszej Eminencji powstał samodzielny Uniwersytet w Białymstoku, a dzięki Waszemu osobistemu zaangażowaniu powołano Katedrę Teologii Prawosławnej, która nawiązała współpracę z Instytutem św. Sergiusza w Paryżu oraz Uniwersytetem Jassach w Rumunii. Podkreśla się również często aktywny udział Waszej Eminencji w krajowych i zagranicznych spotkaniach poświęconych problematyce ogólnoprawosławnej, ekumenicznej i pokojowej.

Cieszę się, że miałem zaszczyt i przyjemność osobiście poznać Waszą Eminencję i uczestniczyć we wspólnych spotkaniach.

W tej podniosłej chwili proszę przyjąć życzenia zdrowia, obfitych łask Bożych, jak najlepszych efektów w pracy duszpasterskiej oraz wytrwałości w działaniach na rzecz pojednania ludzi w Polsce, Europie i na całym świecie.

Łączę wyrazy szacunku

Rektor

Prof. Michał Boltryk

REKTOR WYŻSZEJ SZKOŁY
FINANSÓW I ZARZĄDZANIA
w Białymstoku

15-472 Białystok, ul. Ciepła 40, tel. (+48+85) 675-00-29, 675-01-68, 675-01-12, 675-00-76, tel./fax 675-00-88

Białystok, dnia 08 czerwca 2001r.

*Jego Eminencja Wielce Błogosławiony Sawa
Prawosławny Metropolita
Warszawski i całej Polski*

Jego Eminencjo,

W związku z uroczystością z okazji wręczenia Dyplomu Doctor Honoris Causa, odbywającą się w dniu 08 czerwca 2001r. w imieniu Senatu Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku oraz własnym, składam serdeczne gratulacje. Dzisiejsza uroczystość potwierdza znaczący wkład Jego Eminencji w rozpowszechnianie myśli chrześcijańskiej, zaangażowanie w sprawy dialogu ekumenicznego, popieranie ruchów na rzecz pokoju w świecie, rozwój charytatywnej działalności Kościoła oraz nauki polskiej.

Życzę Jego Eminencji nieustającej satysfakcji z wykonywanej pracy oraz pomyślności w życiu osobistym.

Łączę wyrazy szacunku

*Prof. dr hab. Józef Szablowski
Rektor Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania*

Dyrektor
Nauczyielskiego Kolegium w Białymstoku
Rewalidacji, Resocjalizacji i Wychowania Fizycznego
dr Grażyna Olszewska-Baka

Białystok, 2001.06.08

JEGO EMINENCJA

WIELCE BŁOGOSŁAWIONY SAMA
PRAWOSŁAWNY METROPOLITA
WARSZAWSKI I CAŁEJ POLSKI,

Szanowna Eminencjo

pragnąc wyrazić głęboki szacunek w związku z otrzymaniem
wielce zaszczytnej godności

DOCTORA HONORIS CAUSA

nadanej, Jego Eminencji przez Uniwersytet w Białymstoku
składam najszczerze gratulacje w uznaniu Jego zasług.

Z wielką satysfakcją odnoszę się do bogactwa osobowości,
głębi wyrażanych myśli i twórczości Jego Eminencji, które są
drogowskazem i oparciem w naszym zabieganym świecie.

Z wyrazami głębokiej przyjaźni
i wielkiego szacunku

dr Grażyna Olszewska-Baka

wraz ze społecznością akademicką
Nauczyielskiego Kolegium
w Białymstoku

Ośrodek Badań nad Tradycją Antyczną
w Polsce i w Europie Środkowowschodniej
Uniwersytet Warszawski

00-046 Warszawa, ul. Nowy Świat 69 • tel.: (0 22) 828 02 84, fax: (0 22) 828 02 85
obta@obta.uw.edu.pl • <http://www.obta.uw.edu.pl>

OBTA/735/2001/1
21.06.2001/1

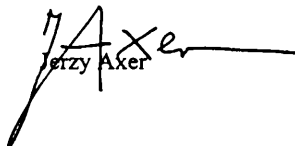
Warszawa, 18 czerwca 2001 roku

Jego Ekscelencja
Arcybiskup Sawa
Metropolita
Warszawski i całej Polski

Władcyko,

proszę przyjąć najserdeczniejsze gratulacje z okazji przyznania Dyplomu
Doctora Honoris Causa Uniwersytetu Białostockiego.

Łączę wyrazy najgłębszego szacunku

Jerzy Axer

Tadeusz Skoczek
Członek Zarządu

TVP-TB/1428/2001

Warszawa, dnia 4 czerwca 2001 r.

**Jego Eminencja
Wielce Błogosławiony Sawa
Prawosławny Metropolita
Warszawski i Calej Polski**

Eminencjo, Wielce Błogosławiony Metropolito,

Z prawdziwą radością przyjmuję postanowienie Senatu Uniwersytetu w Białymstoku dotyczące nadania Waszej Eminencji tytułu "doctor honoris causa" tej uczelni. W ten sposób nawiązano do najwspanialszych doświadczeń Rzeczypospolitej Obojga Narodów, w której obywatele różnych kultur, języków i wyznań wnosili swój aktywny udział w jej rozwój, dając Europie zachodniej przykład harmonijnego współżycia.

Eminencja jako Prawosławny Metropolita Warszawski i Calej Polski jest gorliwym rzecznikiem ekumenizmu. Podejmowane przez Was wysiłki na rzecz wzajemnego zbliżenia chrześcijan różnych obrządków i tradycji są szczególnie widoczne na Podlasiu. Włączenie Was przez władze największej uczelni humanistycznej tego regionu do grona doktorów honorowych stanowi wyraz wyjątkowego uznania dla Waszego autorytetu moralnego i dotychczasowych zasług.

Proszę gorąco o przyjęcie moich szczerych gratulacji oraz życzeń zdrowia i dalszych sukcesów w kierowaniu Autokefalicznym Kościołem Prawosławnym w Polsce.

Pragnę jednocześnie zapewnić, że Telewizja Polska S.A. jako nadawca publiczny będzie w swych programach promować te wartości, które - Eminencjo - pozostają u podstaw Waszej aktywności publicznej.

NUNCIATURA APOSTOLSKA
W POLSCE

00-582 WARSZAWA,
al. J. Ch. Szucha 12

10 maja 2001 r.

*Magnificencjo,
Czcigodny Panie Rektorze,*

Bardzo dziękuję za zaproszenie do udziału w uroczystości wręczenia dyplomu *doctor honoris causa* Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie, Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski, przez Uniwersytet w Białymstoku, w dniu 8 czerwca br. Przyjęte wcześniej zobowiązania nie pozwalają mi na osobiste uczestnictwo w tej Uroczystości.

Doceniając świadectwo wiary i autorytet Prawosławnego Metropolity Warszawskiego i całej Polski, uprzejmie proszę Waszą Magnificencję o przekazanie Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie moich serdecznych gratulacji z okazji nadania tego honorowego tytułu, który jest wyrazem uznania za dotychczasową posługę apostolską i dorobek intelektualny.

Na ręce Waszej Magnificencji przesyłam serdeczne pozdrowienia dla uczestników Uroczystości, zwłaszcza dla Senatu Uczelni i całej społeczności uniwersyteckiej. Wszystkich zapewniam o pamięci w modlitwie.

Józef Kowalczyk
Nuncjusz Apostolski

Jego Magnificencja
Rektor Uniwersytetu w Białymstoku
Prof. zw. dr hab. Adam Jamróż
ul. M. Skłodowskiej-Curie 14
15-097 BIAŁYSTOK

PRYMAS POLSKI

Warszawa, dnia 15 maja 2001 r.

N. 1541/01/P.

**Magnificencjo,
Szanowny Panie Rektorze!**

Pragnę podziękować za zaproszenie na uroczystość wręczenia Doktoratu Honorowego Uniwersytetu w Białymstoku Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski.

Na ręce Pana Rektora przesyłam gratulacje dla Uczelni i jej nowego *Doktora Honoris Causa*. Proszę przekazać słowa uznania dla Jego Eminencji Wielce Błogosławionego Metropolity i serdeczne życzenia wielu łask Bożych.

Z wyrazami należnego szacunku

† Józef Kardynał Glemp
Prymas Polski

Jego Magnificencja
Szanowny Pan
Prof. Dr hab. Adam JAMRÓZ
Rektor Uniwersytetu w Białymstoku
ul. M. Skłodowskiej-Curie 14
15-097 BIAŁYSTOK

Kraków, dnia 9 maja 2001 r.

Magnificencjo,

uprzejmie dziękuję za zaproszenie na uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu w Białymstoku Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie, Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski.

8 czerwca jestem jednak poza granicami Polski – w drodze na Kongres Polonii Amerykańskiej w nowym Centrum Kultury im. Jana Pawła II w Waszyngtonie – żałuję więc bardzo, że nie przyjadę do Białegostoku.

Jego Eminencji Metropolicie przesłałem z mej strony najlepsze gratulacje i wyrazy uznania.

Łączę wyrazy pełne szacunku

Franciszek Kard. Macharski
Metropolita Krakowski

Magnificencja
Prof. dr hab. Adam Jamróż
Rektor Uniwersytetu w Białymstoku
ul. Marii Curie Skłodowskiej 14
15-097 Białystok

HENRYK KARDYNAŁ GULBINOWICZ
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

„Patricie et caritas”

+

P.T.

Magnificjs: naszemu Państwu Doktorowi
i Doktorowi Honoris Causae
w Białymostku.

Wpisuję się do darowizny i listów rekomendacji
na rocznicę urodzin i 50-lecie Doktor Honoris Causae
p. Sm. Przeworskiego Metropolici Wrocławskiego i kat. Płki.

Proszę mi owoż, bo o 5 marca br. udaję się
do Stenów Zjednoczonych na uniwersytet teologiczny w Solcu,
która zaprosiła mnie w ostatnie kwartał roku 2000.

Proszę przysłać mi
+ Henryk Kard. Gulbinowicz

Wrocław, 5 maja 2001.

Henryk Józef Muszyński
Arcybiskup Metropolita Gnieźnieński

Gniezno, dnia 12 maja 2001 roku
N. 1800/2001/Abp

Magnificencjo,
Szanowny Panie Rektorze,

Pragnę serdecznie podziękować za zaproszenie do udziału w uroczystości nadania tytułu *Doktora Honoris Causa* Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski, która odbędzie się w dniu 8 czerwca br. na Uniwersytecie w Białymstoku.

Wcześniej przyjęte obowiązki duszpasterskie w Bydgoszczy sprawiają, że nie będę mógł osobiście uczestniczyć w tej podniosłej dla Uczelni uroczystości.

Na ręce Pana Rektora pragnę przekazać słowa uznania i serdecznych gratulacji dla nowego Doktora Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku. Cieszę się szczerze, że Arcybiskup Sawa – Zwierzchnik Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego w Polsce, którego osobiście znam od wielu lat, otrzymuje to piękne i zaszczytne wyróżnienie. Rektor i Senat Uniwersytetu w Białymstoku poprzez nadanie niniejszego tytułu docenia ogromne zaangażowanie, trud i wysiłek Prawosławnego Metropolity Warszawskiego i całej Polski na polu ekumenii, czego dowodem była między innymi obecność Jego Eminencji w dniu 12 marca 2000 roku na nabożeństwie ekumenicznym u grobu św. Wojciecha w Katedrze Gnieźnieńskiej. Przyznany tytuł jest także potwierdzeniem wielkiego zaangażowania i doświadczenia, duszpasterskiego Arcybiskupa Sawy, a także Jego pracy badawczej i naukowej.

Raz jeszcze gratuluję nowemu Doktorowi Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku. Zapewniam o duchowej łączności wszystkich uczestników tej podniosłej uroczystości, przesyłam wyrazy wspólnoty i serdecznych pozdrowień w Panu

Arcybiskup
Metropolita Gnieźnieński

Jego Magnificencja
Prof. dr hab. Adam Jamroz
Rektor Uniwersytetu w Białymstoku
ul. M. Skłodowskiej-Curie 14
15 – 097 Białystok

**ARCYBISKUP
METROPOLITA LUBELSKI**

ul. Prymasa St. Wyszyńskiego 2, 20-950 Lublin
e-mail: atzycins@kuria.lublin.pl
tel. (81) 532-34-68
fax (81) 534-61-35

Prof. Dr hab. Adam Jamróż
Rektor
Plac Uniwersytecki 1
Białystok

Magnificencjo,

Dziękując za zaproszenie związane z uroczystością nadania doktoratu honoris causa Wielce Błogosławionemu Sawie, Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i Calej Polski, pragnę zapewnić o mej duchowej więzi z wszystkimi, którzy dzielą radość tej uroczystości. Mój fizyczny udział w niej jest niemożliwy, gdyż 9 czerwca społeczność polonijna gromadzi się w Waszyngtonie na poświęceniu Centrum Kultury im. Jana Pawła II i z tej racji nie mogę odwołać przyjętych wcześniej obowiązków.

Pragnę więc przynajmniej tą drogą przekazać Czcigodnemu Laureatowi słowa głębokiej jedności w Duchu i Prawdzie. Wyrażam radość, że po uroczystości honorowego doktoratu dla Patriarchy Teoktysta, która zjednoczyła nas niedawno w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, obecnie Uniwersytet w Białymstoku kieruje naszą uwagę w stronę wartości, które służą tworzeniu atmosfery Wieczernika i umacniają poczucie naszej współodpowiedzialności za ekumeniczną jedność.

Łącząc się w modlitwie, gorąco życzę, aby duchowe owoce tej uroczystości służyły umacnianiu tych najpiękniejszych postaw, za które dziękowaliśmy Bogu doświadczając harmonijnego współdziałania płuc obydwu tradycji podczas spotkania Ojca Świętego z patriarchą Christodoulosem na ateńskim Areopagu. Wyrażam nadzieję, że *zespolenie klimatu Akademii i ducha Wieczernika*, symbolizowane przez dzisiejszą uroczystość, będzie służyć budowaniu polskich Areopagów, tworząc tę atmosferę dialogu i otwarcia, której potrzebę odczuwamy szczególnie na progu Trzeciego Tysiąclecia.

Z wyrazami serdecznej więzi w Duchu i Prawdzie,

+ Józef Życiński

ARCYBISKUP METROPOLITA LUBELSKI

Lublin, czerwiec 2001

METROPOLITA PRZEMYSKI
Arcybiskup Józef Michalik
Plac Katedralny 4
tel. (0-16) 678 66 94; fax. (0-16) 678 26 74
PL 37-700 PRZEMYŚL

Przemyśl, 03.06.2001 r.

L. dz. 990/2001

Jego Magnificencja
Profesor Adam Jamróz
Rektor
Uniwersytetu w Białymstoku
ul. M. Skłodowskiej-Curie 14
15-097 Białystok

Magnificencjo,
Szanowny Panie Rektorze,

Uprzejmie dziękuję za wiadomość i zaproszenie na uroczystość nadania godności *Doktora Honoris Causa* Uniwersytetu w Białymstoku Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski.

Cieszę się, że zasłużony Biskup Bratniego Kościoła zostanie wprowadzony do grona najznakomitszych członków Białostockiej Uczelni.

Gratuluję całym sercem i wszystkim uczestników Uroczystości pozdrawiam

w Chrystusie

ARCYBISKUP METROPOLITA PRZEMYSKI

ARCYBISKUP
METROPOLITA BIAŁOSTOCKI

Wasza Magnificencjo,
Wysoki Senacie,
Szanowni Panowie i Panie Profesorowie, Drodzy Studenci!
Wasze Ekscelencje, Księża Arcybiskupi i Biskupi,
Przewielebni Księża Kościołów Chrześcijańskich,
Panie Prezydencie, Panowie Ministrowie, Ekscelencje Ambasadorowie,
Panie i Panowie!
Wasza Eminencjo, Wielce Błogosławiony Księżu Arcybiskupie,
Prawosławny Metropolito Warszawy i całej Polski!

Chlubą Uniwersytetu są profesorowie, studenci i absolwenci. Zwłaszcza ci ostatni są świadectwem dynamizmu intelektualnego uczelni. Uniwersytet jest w pełni dojrzały, jeżeli umie przyciągać do siebie wybitne osobowości, odznaczające się odwagą i rzetelnością w poszukiwaniu prawdy.

Dzisiaj Uniwersytet w Białymstoku przeżywa taką właśnie uroczystość: pomnożenie swojego umysłowego bogactwa przez włączenie do swojej uniwersyteckiej rodziny nowego doktora *honoris causa*. Jego Magnificencji i całej społeczności uniwersyteckiej z tej racji składam serdeczne gratulacje.

Doktorowi *honoris causa*, Metropolicie i głowie Kościoła Prawosławnego całej Polski, Arcybiskupowi Sawie składam wyrazy uszanowania i gratulacje. To wyróżnienie jest radością Kościoła Prawosławnego, a w pewnym stopniu także naszego Kościoła. Reprezentujemy inne tradycje, ale wyrastamy z tego samego źródła. Dlatego każdy sukces naszych braci zrodzony z ducha Ewangelii jest także naszą radością. Niech Duch Święty, Duch Mądrości i Prawdy umacnia Waszą Eminencję w posłudze Kościołowi i społeczeństwu.

Białystok, dnia 8 czerwca 2001 r.

Abp Wojciech Ziemia
METROPOLITA BIAŁOSTOCKI

ARCYBISKUP ŁÓDZKI

Łódź, dnia 25 maja 2001 r.

Szanowny Pan

Prof. zw. Adam JAMRÓZ

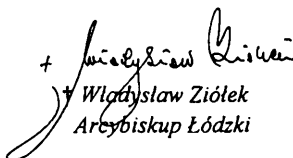
Rektor Uniwersytetu

w Białymstoku

Szanowny Panie Rektorze,

bardzo serdecznie dziękuję za zaproszenie mnie do wzięcia udziału w uroczystości nadania Doktoratu *Honoris Causa* Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie, Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski. Niestety pilne zajęcia w archidiecezji nie pozwalają mi przybyć osobiście w dniu 8 czerwca br. do Białegostoku. Pozwalam sobie zatem, na ręce Szanownego Pana Rektora, złożyć Jego Eminencji Sawie moje najszczerze gratulacje i pozdrowienia. Proszę jednocześnie o łaskawe przekazanie moich życzeń Bożego błogosławieństwa w pełnionej dla dobra Chrystusowego Kościoła posłudze.

Z wyrazami szacunku

+
+ Władysław Ziółka
Arcybiskup Łódzki

17-312 Drohiczyn, dnia 6.V.2001
ul. Kołczewa 10, tel. 0-85,555-990, fax 553-99

Do łaskawej wiadomości:
PT Rektorat
Uniwersytetu w Białymstoku

Wasza Eminencjo,

dziękuję bardzo za nadesłane zaproszenie na uroczystość wręczenia dyplomu Doktoratu Honoris Causa Uniwersytetu Białostockiego. Wybieram się na nią razem z kapłanem ks. P. Anusiewiczem.

Najpierw jednak pragnę złożyć serdeczne gratulacje. Niech Pan błogosławi i wspiera nadal ewangelizacyjną posługę Waszej Eminencji, a życzliwa współpraca z Diecezją Drohiczyńską niech przynosi jak najlepsze owoce w ludzkich duszach i sumieniach.

Zapewniam także o modlitewnej pamięci, a w miesiącu maju w sposób szczególny będziemy prosić Matkę Najświętszą o opiekę i wsparcie dla Waszej Eminencji.

Oddany w Panu

+ A. P. Dydycz
Biskup Drohiczyński

Jego Eminencja Ks. Abp Sawa
Prawosławny Metropolita
Warszawski i całej Polski
Al. Solidarności 52
03-402 Warszawa

BISKUP ELCKI

Elk, dn. 1 czerwca 2001

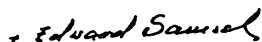
Magnificencjo,
Szanowny Panie Rektorze!

Uprzejmie dziękuję za zaproszenie mnie do udziału w Uroczystości wręczenia Dyplomu Doctor Honoris Causa J.Em. Błogosławionemu Sawie, Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski przez Uniwersytet w Białymstoku w dniu 8 czerwca br.

Przyjąć proszę zapewnienie o duchowej mojej więzi zarówno z Panem Rektorem, Senatem Uniwersytetu jak i z Najdostojniejszym Metropolita Prawosławnym obdarowanym najwyższym wyróżnieniem Uniwersytetu w Białymstoku. Serdecznie gratuluję.

Przyjąć również proszę usprawiedliwienie mojej osobistej nieobecności na wspomnianej Uroczystości. W dniu 8 czerwca w Elku obchodzimy wspomnienie Drugiej Roczniczy Wizyty Ojca Świętego Jana Pawła II.

Magnificencję, Pana Rektora, proszę o przyjęcie wyrazów należnego szacunku

Biskup Edward Samsel
BISKUP ELCKI

Jego Magnificencja
Pan Prof. dr. hab. Adam JAMRÓZ
Rektor Uniwersytetu w Białymstoku
Białystok

Warszawa, dnia 8 czerwca 2001 roku

Sławoj Leszek Głódź

*Biskup Polowy
Województwa Lubuskiego*

**Eminencjo,
Najdostojniejszy Księżę Arcybiskupie,**

Wojciech Łobkowiec Marwan Gausa,

Z okazji nadania Waszej Eminencji przez Uniwersytet w Białymstoku godności Doktora Honoris Causa tej Uczelni proszę przyjąć moje serdeczne gratulacje i życzenia.

Nadanie Waszej Eminencji tego zaszczytnego tytułu jest potwierdzeniem dokonania Księdza Arcybiskupa, także na rzecz dialogu i szerokiego porozumienia.

Niech Dobry Bóg nieustannie wspiera Waszą Eminencję w dalszych działaniach.

Dziękuję za skierowane do mnie zaproszenie, jednakże ze względu na wcześniej przyjęte zobowiązania wynikające z mojej posługi biskupiej nie będę mógł osobiście być obecny na Uroczystościach. Pozostaję jednak w łączności duchowej z Uczestnikami tego podniosłego wydarzenia.

Dołączając do życzeń dar modlitwy, pozostaję z wyrazami szacunku i pozdrowieniem w Panu

Sławoj L. Głódź
+ Sławoj Leszek GŁÓDŹ

Jego Ekszelencja Najdostojniejszy
Ksiądz Arcybiskup Profesor Dr Hab. Michał SAWA-ERYCUNIAK
Prawosławny Metropolita Warszawski i całej Polski
WARSZAWA

**PRAWOSŁAWNY ARCYBISKUP
ŁÓDZKI I POZNAŃSKI**
90-135 ŁÓDŹ, ul. Narutowicza 46
tel/fax skrz. poczt. 37
0426----- telefon 22-41-69

Łódź, dn. 5 CZERWCA 2001 r.

L. dz.

Magnificencjo,

Z okazji uroczystego wręczenia Dyplomu Doctora Honoris Causa
Jego Eminencji Wielce Błogosławionemu Sawie Prawosławnemu
Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski

przesyłam Waszej Magnificencji
i Wielce Błogosławionemu Doktorantowi Metropolicie Sawie
najlepsze i najserdeczniejsze gratulacje.

Obopólne Święto Uniwersytetu i Kościoła Prawosławnego
niech będzie dobrym początkiem owocnej współpracy
tu naszymu wspólnemu pożytkowi.

W głębokim szacunku

Prawosławny Arcybiskup
Łódzki i Poznański

Jego Magnificencja
Prof. zw. dr hab. ADAM JAMROZ
Rektor Uniwersytetu
w Białymstoku

Sanok, dnia 29 maja 2001 r.

**Prawosławny Arcybiskup
Przemyski i Nowosądecki**
38-500 Sanok, ul. Zamkowa 16
tel. (0-13) 46 30 681
Nr. 100/2001

**Jego Magnificencja
Prof.zw.dr hab.Adam Jamroz
Rektor Uniwersytetu
w Białymstoku
ul.M.Sklodowskiej-Curie 14**

Magnificencjo!

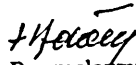
Serdecznie dziękuję za zaproszenie na uroczystość wręczenia Jego Eminencji, Wielce Błogosławionemu Sawie, Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski

DYPLOMU DOKTORA HONORIS CAUSA

jednak na dużą odległość Sanok-Białystok a przede wszystkim na słaby stan zdrowia przybyć nie mogę. Przepraszam.

Zaś Jego Eminencji, Wielce Błogosławionemu Sawie, Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski życzę wszelkiej pomyślności w pracy naukowej i dużo, dużo zdrowia на Многая Лета - Mnogaja Leta!

Z głębokim szacunkiem i poważaniem

Prawosławny
Arcybiskup Przemyski
i Nowosądecki
38-500 Sanok, ul. Zamkowa 16

**PRAWOSŁAWNY ARCYBISKUP
LUBELSKI I CHEŁMSKI**

ul. Ruska 20, 20-126 LUBLIN
tel. 747 31 75, tel./fax 747 74 38

Lublin, dn 07...czerwca... 200...r.

Nr 126/01/B
.....

**Jego Magnificencja
Prof. zwyczajny Adam Jamróz
Rektor Uniwersytetu w Białymstoku
ul. Marii Curie – Skłodowskiej 14
15 – 097 Białystok**

Z wielką radością społeczność prawosławna Diecezji Lubelsko – Chełmskiej przyjęła wiadomość o nadaniu doktoratu *honoris causa* przez Senat Uniwersytetu Białostockiego Zwierzchnikowi Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, Jego Eminencji **Wielce Błogosławionemu Księdzu Arcybiskupowi prof. Sawie Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski**. Naszą radość z powodu tego zaszczytnego wyróżnienia potęguje fakt, iż jest Jego Eminencja Synem Ziemi Chełmskiej.

Z tej podniosłej okazji pragnę złożyć Waszej Eminencji najserdeczniejsze gratulacje i proszę o przyjęcie najserdeczniejszych życzeń by dalsza służba Chrystusowi owocowała wzrostem wiary, nadziei i miłości, które są fundamentem nieprzemijającej młodości naszej Cerkwi. Niech otaczają Waszą Eminencję dobrzy i życzliwi ludzie z oddaniem podejmujący trud pracy w Winnicy Pańskiej.

Niech dobry Bóg obdarowuje Waszą Eminencję pełnią radości duchowej w postępowaniu kierowniczym naszej Cerkwi, błogosławiąc dalszymi osiągnięciami naukowymi dla naszej wspólnej korzyści.

Najszczerzymi życzeniami
Arcebiskup Abel
raz z duchowieństwem
i wiernymi
Diecezji Lubelsko - Chełmskiej

POLSKA RADA EKUMENICZNA

ul. Wilkowa 1
00-790 WARSZAWA

Telefony: (022) 849-96-79
(022) 849-96-80
Fax: (022) 849-65-01

701

8 czerwca 2001

L.dz.

Warszawa, dnia f.

Jego Eminencja
Metropolita warszawski i całej Polski Sawa
Warszawa

Eminencjo,

z okazji nadania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu w Białymstoku pragnę w imieniu Kościołów członkowskich Polskiej Rady Ekumenicznej oraz własnym przekazać Eminencji serdeczne gratulacje.

Przyznanie tego zaszczytnego tytułu jest dowodem szacunku, jakim Jego Eminencja cieszy się w szerokich kręgach ekumenicznych i naukowych oraz zasług dla środowiska naukowego Białegostoku, podczas pełnienia posługi duszpasterskiej jako Biskup Diecezji Białostocko-Gdańskiej.

Wyrażam naszą wdzięczność Jego Eminencji za wszystkie wysiłki na rzecz ekumenizmu oraz za liczne wskazania na drodze "do jedności wiary i poznania Syna Bożego." (Ef.4,13).

Budowanie dzieła jedności chrześcijan w poszanowaniu wspólnych wartości i chrześcijańskich zasad wiary stanowi szczególnie ważne zadanie u progu trzeciego tysiąclecia. Te wartości są Eminencji bardzo bliskie.

Życzę z całego serca Jego Eminencji pomyślności, niechaj nasz wspólny Pan Kościoła Powszechnego Jezus Chrystus nadal prowadzi w swej łasce, obdarza zdrowiem i siłą w służbie w Jego świętym i apostołskim Kościele.

Biskup dr Jan Szarek
P r e z e s

BISKUP PROF. WIKTOR WYSOCZAŃSKI
ZWIERZCHNIK KOŚCIOŁA POLSKOKATOLICKIEGO W R.P.

Ul. Balonowa 7 - 02-635 WARSZAWA – tel/fax (0-22) 848-46-17

L.dz. 142/Z/V/2001

Warszawa, dnia 08.06.2001

Jego Eminencja
Arcybiskup S A W A
Metropolita Warszawski i całej Polski
Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego
W a r s z a w a

E m i n e n c j o ,

Dziękuję za zaproszenie, dzięki któremu mam zaszczyt uczestniczyć w dzisiejszej uroczystości promocji na doctora honoris causa Uniwersytetu Białostockiego.

Z tej okazji wyrażam tu Eminencji w imieniu własnym i jako Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego szczerze gratulacje i najserdeczniejsze życzenia. Czynię to z największą przyjemnością i sympatią, gdyż znamy się od dziesiątków lat i jesteśmy związani przyjaźnią i tą samą posługą jako nauczyciele akademicy w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, jako biskupi pasterze Ludu Bożego oraz jako piastujący z wyboru Kościelnych Synodów Zwierzchnictwo nad naszymi Kościołami w Polsce. Współpracujemy i działamy od lat w Zarządzie i Prezydium Polskiej Rady Ekumenicznej w zakresie kontaktów ekumenicznych z różnymi Kościołami Chrześcijańskimi i związkami religijnymi oraz prowadzimy w Polsce szeroko zakrojoną działalność dydaktyczno-charytatywną i edukacyjną przez różne Komisje i Zespoły.

Osobowość Waszej Eminencji i Jego działalność jako duszpasterza, profesora teologa na Uczelni obywatela oraz ekumenisty o otwartym sercu znana jest nie tylko w Kraju, ale i za granicą. Dlatego Eminencja cieszy się ogólną sympatią i ma wielu szczerze oddanych przyjaciół. Umiłowanie Spraw Bożych, Kościoła Chrystusowego, Ojczyzny oraz szerzenie Ewangelii w duchu prawdy i miłości są fundamentem działalności i posługi Waszej Eminencji.

To sprawia, że Eminencja jest dostrzegany i nagradzany nie tylko w odwzajemnieniu uczuć, ale i przez odznaczenia i wyróżnienia kościelne, państwowe, jak i naukowe.

Jak uważam, to wszystko było motywacją dla Senatu Uniwersytetu Białostockiego przyznania Waszej Eminencji doktoratu honorowego przez tę Uczelnię.

W gratulacjach i życzeniach dołączam się do moich przedmówców, jak i tych, którzy je nadesłali na ręce Waszej Eminencji.

Niech Bóg Wszechmogący w Trójcy Świętej Jedyń darzy Waszą Eminencję wszelkimi łaskami i zdrowiem oraz błogosławi w dalszej owocnej posłudze arcypasterskiej, dydaktycznej i ekumenicznej dla dobra wszystkich ludzi i wszystkich społeczności.

Szczęść Boże, Eminencjo!

AD MULTOS ANNOS.

KOŚCIÓŁ EWANGELICKO-AUGSBURSKI w RP

Biskup Kościoła

00-246 Warszawa, ul. Miodowa 21, tel.: (022) 831-94-58, (022) 831-51-87, fax: (022) 831-23-48

Warszawa, dn. 8 czerwca 2001 r.

L. dz. 469 Bp/01

Jego Eminencja
Wielce Błogosławiony Arcybiskup Sawa,
Prawosławny Metropolita
Warszawski i całej Polski
Warszawa - Białystok

Wasza Eminencjo,
Wielce Dostojny Księżę Metropolito,

proszę pozwolić, że w imieniu władz Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP oraz własnym złożę Waszej Eminencji najserdeczniejsze życzenia z okazji otrzymania Doktoratu Honorowego Uniwersytetu w Białymstoku.

Przyznanie Waszej Eminencji tego wysokiego wyróżnienia stanowi docenienie roli, jaką Wasza Eminencja odgrywa w światowym i polskim prawosławiu oraz ruchu ekumenicznym.

Znane jest zaangażowanie Waszej Eminencji w dialog ogólnochrześcijański, zbliżenie Kościołów na gruncie światowym i rodzimym, wysoce ceniona jest praca Czciwego i Dostojnego Brata w Polskiej Radzie Ekumenicznej.

Przyznane wyróżnienie stanowi odzwierciedlenie miejsca i pozycji Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego w naszej Ojczyźnie.

Modłę się o błogosławieństwo Boże i pokój dla Waszej Eminencji oraz Kościoła Prawosławnego.

Pozostaję z wyrazami głębokiego szacunku

Ks. Janusz Jagucki
Biskup Kościoła

JACEK ZDROJEWSKI

*Wiceprezydent
Miasta Stołecznego Warszawy*

Warszawa 2001-06-08

Jego Magnificencja
prof. dr hab. Adam JAMROZ
Rektor Uniwersytetu w Białymstoku

Magnificencjo, Szanowny Panie Rektorze,
na Pańskie ręce i za Pańskim łaskawym pośrednictwem pozwalam sobie skierować kilka słów gratulacji i podziękowań w związku z dzisiejszą uroczystością. Bardzo chciałem uczynić to osobiście. Niestety, nie dając się przewidzieć wcześniej, a nie mogąc czekać obowiązki uniemożliwiły mi w ostatniej chwili wyjazd do Białegostoku. Jestem jednak obecny na uroczystościach całym sercem.

Magnificencjo, Dostojny Senacie, a przede wszystkim Władcyko Metropolim!
„Ciesz się Matko Polsko”, w ten radosny śpiew uniwersyteckiego chóru włącza się dziś nie tylko cała społeczność naukowa Białegostoku ale także – nieodległa geograficznie, a dzięki Waszej Eminencji jeszcze bliższa Białymstokowi – Warszawa. Dzisiejszy dzień to bowiem nie tylko święto tutejszego Uniwersytetu, nie tylko kolejny osobisty sukces Waszej Eminencji, ale wielki dzień dla wszystkich, którym działalność Władcyki jest droga. Dla wszystkich, którzy znają, doceniają i niezwykle szanują pracę Waszej Eminencji na rzecz pojednania. Pojednania w wymiarze duchowym, politycznym ale także – i dzisiejszy dzień tego dowodzi – naukowym.

Białystok miał szczęście z działalności pasterskiej Eminencji czerpać w pierwszej kolejności. Gdy jednak zrządzaniem Opatrzności i decyzją Świętego Soboru Biskupów przyszło mu podzielić się Waszą Eminencją ze Stolicą podzielił się. Podzielił się, wciąż jednak pokazując nam drogę jaką powinniśmy iść. Drogę szczególnego akcentowania zasług Waszej Eminencji. Zasług – wiemy to przecież wszyscy – ogranych. Nie sposób więc – w tym miejscu i w tym czasie – Dostojnemu Senatowi za te wskazówki nie podziękować.

Wszyscy wiemy, że okres pracy duszpasterskiej Waszej Eminencji w Białymstoku nie należał do łatwych. Znamy kłopoty z jakimi musiał Władcyka dawać sobie radę. Część z nich w ostatnim czasie odeszła. Po raz kolejny okazało się, iż obrana przez Waszą Eminencję droga wskazana przez św. Pawła „staraj się mieć pokój ze wszystkimi” przyniosła spodziewany efekt.

W imieniu władz Miasta Stołecznego Warszawy pozwalam sobie złożyć Waszej Eminencji najserdeczniejsze gratulacje z powodu dzisiejszej uroczystości. Uroczystości przypieczętowanej szlachetnością podjętych przez Władcykę decyzji. Mnogije lieta Błazeniejczyj Władcyka.

Dostojnemu Senatowi, Panu Promotorowi, Panom Profesorom Opiniodawcom i całej społeczności Uniwersytetu w Białymstoku za to wyróżnienie Metropolity Warszawskiego (co podkreślam!) ale i Metropolity całej Polski (co Władcyka w swym pasterskim posługiwaniu podkreśla każdego dnia) serdecznie dziękuję.

2 porawianiem
Jacek Zdrojewski

PREZYDENT MIASTA
BIAŁEGOSTOKU

*Jego Eminencja
Wielce Błogosławiony
Arcybiskup Sawa
Prawosławny Metropolita
Warszawski i całej Polski*

Wasza Eminencjo,

Z uczuciem satysfakcji przyjmuję wiadomość o nadaniu Waszej Eminencji tytułu Doktora Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku. Jestem głęboko przekonany, że moją satysfakcję dzielają również mieszkańcy Białegostoku, miasta, z którym łączy Księdza Arcybiskupa tak wiele serdecznych więzi. Mam w pamięci lata posługiwania wiernym Kościoła Prawosławnego jako Ordynariusza Diecezji Białostocko-Gdańskiej.

Tytuł Doktora Honoris Causa, którym Waszą Eminencję obdarzył dziś Uniwersytet w Białymstoku wyróżnia znakomite zasługi osobistości znanej w Polsce i świecie chrześcijańskim. Odczuwamy radość, że Zwierzchnik Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego w Polsce swoją działalnością dla dobra prawosławnej społeczności Rzeczypospolitej rozstawia równocześnie nasze miasto i Ziemię Podlaską – w kraju i za granicą. Środowisko akademickie Białegostoku ceni wielce zaangażowanie Księdza Metropolity w sprawy rozwoju Uniwersytetu w Białymstoku.

Serdecznie gratuluję Waszej Eminencji zaszczytnego tytułu Doktora Honoris Causa i składam wyrazy głębokiego, należnego szacunku.

Proszę przyjąć ode mnie i władz Białegostoku życzenia pomyślności, zdrowia i owocnej służby naszej Ojczyźnie.

Niech Opatrzność Boża wspiera Waszą Eminencję w codziennym trudzie.

Białystok, 8 czerwca 2001 r.

Ryszard Tur

Prezydent Miasta Białegostoku

*Starosta Białostocki
Białystok ul. Borsucza 2*

*Jego Eminencja
Wielce Błogosławiony SAWA
Prawosławny Metropolita
Warszawski i Całej Polski*

Z okazji uroczystego wręczenia Dyplomu Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku, w imieniu własnym, a także w imieniu Rady i Zarządu Białostockiego Powiatu Ziemskiego serdecznie gratuluję nadania tak zaszczytnego tytułu.

Polecając się modlitwom Jego Eminencji, proszę o przyjęcie wyrazów jedności i szacunku.

*Starosta Białostocki
Wiesław Pusz*

Białystok dnia 8 czerwca 20001 r.

KOMENDANT WOJEWÓDZKI POLICJI
W BIAŁYMSTOKU

JEGO EMINENCJA
WIELCE BŁOGOSŁAWIONY
SAWA
METROPOLITA WARSZAWSKI
I CAŁEJ POLSKI

Eminencjo

Z całego serca gratuluję Waszej Eminencji otrzymania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu w Białymstoku.

Korzystając z tak szczególnej okazji pragnę skierować pod adresem Waszej Eminencji szczerze słowa najwyższego szacunku i uznania.

Serdecznie dziękuję za przekazane mi zaproszenie na spotkanie okolicznościowe z tej okazji.

Z największym żalem muszę jednak poinformować Waszą Eminencję, że podyktowana względami służbowymi, ważna podróż na Litwę uniemożliwia mi wzięcie udziału w tej uroczystości.

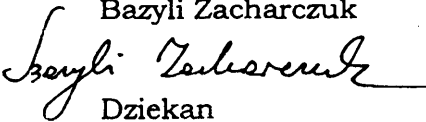
Z wyrazami głębokiego szacunku

mł. Insp. JAN KULESZ

Białystok, 06.06.2001 r

Jego Eminencja
Wielce Błogosławiony
Ksiądz Arcybiskup Sawa
Prawosławny Metropolita Warszawski
i Całej Polski

Gratulacje z okazji nadania tytułu Doctora Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku wraz z wyrazami głębokiego szacunku dla zasług Jego Eminencji we wzmacnianiu pozycji Kościoła Prawosławnego w Polsce oraz działalności na rzecz rozwoju Uniwersytetu w Białymstoku.

Bazyli Zacharczuk

Dziekan
Okręgowej Izby
Radców Prawnych
w Białymstoku

*Embassy of the Republic
of Belarus*

Warszawa, dnia 8 czerwca 2001 roku

*Z okazji wręczenia Dyplomu Doctor Honoris Causa
Uniwersytetu w Białymstoku Jego Eminencji Wielce
Błogosławionemu Sawie Prawosławnemu Metropolicie
Warszawskiemu i całej Polski składam najserdeczniejsze
gratulacje i życzenia wszelkiej pomyślności.*

Z poważaniem,

Mikołaj KRECZKO

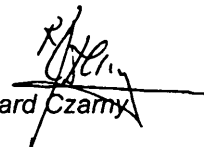
Ambasador Białorusi

**Jego Eminencja
Wielce Błogosławiony Sawa
Prawosławny Metropolita
Warszawski i Całej Polski
Doctor Honoris Causa
Uniwersytetu w Białymstoku**

Eminencjo,

Serdecznie dziękuję za zaproszenie na uroczysty obiad, w którym – niestety – nie mogę uczestniczyć.

Proszę o przyjęcie moich Najserdeczniejszych Gratulacji z racji otrzymania Dyplomu Doctor Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku. Pragnę też zapewnić, iż jak zawsze towarzyszą Eminencji moje Najlepsze Myśli i Życzenia Wszelkiej Pomyślności.

Łas *myraiy* *na wale*

Ryszard Czarny

Rzeszów, w czerwcu 2001 roku

Jego Eminencja
Wielce Błogosławiony S a w a
Prawosławny Metropolita Warszawski i Całej Polski
Doktor Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku
B i a ł y s t o k

Eminencjo !

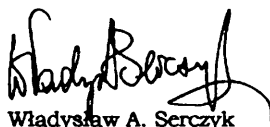
Z wielką radością przyjąłem wiadomość o nadaniu Jego Eminencji przez mój niegdysiejszy Uniwersytet, z którym nadal wiążą mnie serdeczne związki, doktoratu honoris causa.

Powstawaniu tej Uczelni oraz Jej nieustannemu rozwojowi towarzyszyło zawsze życzliwe współdziałanie Jego Eminencji. Późniejsze zezwolenie na utworzenie Katedry Teologii Prawosławnej i łaskawe osobiste objęcie Jej kierownictwa raz jeszcze udokumentowało przychylność okazywaną Uniwersytetowi w Białymstoku.

Otrzymany doktorat honoris causa, najwyższa godność akademicka, która może ofiarować Uniwersytet, stanowi zasłużone zwieńczenie wysiłków Jego Eminencji podjętych na rzecz Uczelni a także – dobra nauki polskiej.

Przekazując swoje gratulacje, łączę się z wszystkimi życzliwymi, wspólnie z Eminencją przeżywającymi Jego radość.

Z wyrazami głębokiego szacunku

Władysław A. Serczyk

Jego Eminencja
Prawosławny Metropolita Warszaw
Prof. dr hab. SQAWA dr h.c.

Eminencjo.

Z wielką radością i dumą przyjąłem
o nadaniu Waszej Eminencji stopnia na
doktora honoris causa.

Jest to zaszczyt ogromny należny
który w sposób szczególny zasługuje
dla nauki i Uniwersytetu.

Nadanie Jego Eminencji tego najwz
akademickiego stopnia - to wydarze
nie tylko wielkie ale i historyczne
pierwszy raz w historii nauki polski
Prawosławny Metropolita zostaje t.
wysoko oceniony i zaszczytnie wyrosi.

Z tej wspaniałej okazji przesył
Waszej Eminencji z mojemu str
serdeczne gratulacje, oraz wyzn
mojego głębokiego szacunku

UWAT, CRESGAT METROPOLITA SQAWA -
- DOCTOR HONORIS CAUSA!

Kłaniam się pokornie

Q. F. F.

F. Q. S.

Summis auspiciis **Sermissimae** **Rei Publicae** **Polonorum**
nos

Adamus Jamniz
doctor habilitatus iuris professor ordinarius **Universitatis**
Bialostocensis hoc tempore **Rector Magnificus** et hae occasione
promotor rite **constitutus**

et
Stanislaus Prutis
doctor habilitatus iuris professor extraordinarius **Universitatis**
Bialostocensis hoc tempore **Facultatis Iuris Decanus Spectabilis**
in virum clarissimum

— **Beatissimum Sawa** —

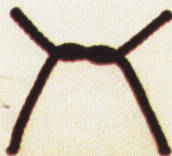
Orthodoxicum **Metropolitam Varsoviensem** totiusque **Poloniae**
virum doctissimum et iuvenum educatorem
indefatigabiliter pro inclusis generis humani
virtutibus propugnantem
pietatis reconciliationisque propagatorem
de **Poloniae Podlachiae Universitatis Bialostocensis**
nomine longe lateque celebrando meritisimum
ex **Facultatis amplissimae Universitatis Bialostocensis** Senatus decreto

Doctoris Honoris Causa
Universitatis Bialostocensis

nomen et honores et privilegia omnia contulimus in eiusque
rei fidem haec litteras **Universitatis sigillo** muniendas curavimus
Civitate Bialostocensi die VIII mensis Junii Anno Domini **MMI**

Decanus

Prof. Dr. h. c. Stanislaus Prutis

Rector

Prof. m. Dr. h. c. Adamus Jamniz

